

Enquesta d'hàbits esportius a Catalunya 2009-2010

 *L'esport **mou** Catalunya*

Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència
Secretaria General de l'Esport

Consell Català de l'Esport

Enquesta d'hàbits esportius a Catalunya 2009-2010

 *L'esport **mou** Catalunya*

Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència
Secretaria General de l'Esport

Consell Català de l'Esport

1a. edició: desembre de 2010
Tiratge: 1.000 exemplars

Edició: Consell Català de l'Esport
Av. Països Catalans, 40-48
08950 Esplugues de Llobregat

© 2010, Generalitat de Catalunya. Secretaria General de l'Esport.
Consell Català de l'Esport

Assessorament lingüístic: Unió de Federacions Esportives de Catalunya
Disseny gràfic i maquetació: Pixel comunicació / www.pixelcomunicacio.com

Impressió: Novoprint
Dipòsit legal: B-34991-2010

I. PRÒLEG	7
II. PRESENTACIÓ	9
1. INTRODUCCIÓ	11
1.1. El concepte d'esport	12
1.2. El sistema obert de l'esport	13
1.3. Qüestions de mètode	16
2. LA PRÀCTICA ESPORTIVA	19
2.1. Quant i quin esport es practica?	19
2.2. Com es practica l'esport?	23
2.3. El comportament associatiu	24
2.4. Els esports i els llocs de pràctica	27
2.5. La no pràctica i la disposició per tornar a practicar esport	29
2.6. Recapitulació	33
3. DIFERÈNCIES I DESIGUALTATS	35
3.1. La pràctica esportiva segons el gènere	35
3.2. La pràctica esportiva segons l'edat	39
3.3. La pràctica esportiva segons els nivells d'instrucció	43
3.4. Pràctica esportiva segons territoris	46
3.5. Recapitulació	51
4. LES TIPOLOGIES DE PRACTICANTS	53
4.1. Competir	56
4.2. Lleure	57
4.3. Estar en forma	58
4.4. Pels amics i amigues	60
4.5. Perquè els agrada	61
4.6 i 7. Femenines	63
4.8. Per recomanació mèdica	65
4.9. Mantenir la línia	67
4.10. Recapitulació	68
5. CONCLUSIONS	71
BIBLIOGRAFIA	77
ANNEXOS	83

Pròleg

Quan des de la Secretaria General de l'Esport ens vam marcar l'objectiu d'incorporar l'esport en la vida de les persones i fer-ne un estil de vida, sabem que ens trobàvem davant un repte ambiciós que implicava teixir una xarxa d'actuacions en diverses àrees. Crèiem, i ho mantenim, que per convertir l'esport en un generador de canvi en tots els àmbits de la nostra societat calia posar l'esport a l'abast de tothom, sigui quina sigui la condició social de la persona.

Per això, al llarg d'aquests últims anys hem treballat per transmetre els valors positius de la pràctica esportiva i hem contribuït a millorar la xarxa d'instal·lacions esportives, fent compatible la pràctica esportiva amb el respecte del medi ambient. Pel que fa als equipaments, el Govern ha continuat donant suport a l'execució de 458 nous equipaments esportius amb un ajut total proper als 128 milions d'euros en el període 2005-09, mitjançant l'ajut a la construcció de piscines cobertes, pavellons, camps de futbol o pistes d'atletisme, entre d'altres. Hem proporcionat, doncs, a la ciutadania unes instal·lacions esportives bàsiques i de qualitat per facilitar al màxim l'accés a l'esport.

A banda d'oferir els espais adequats a la ciutadania, per tal d'afavorir encara més el creixement en la pràctica esportiva hem apostat per aprofitar el rol social i transversal que té l'esport, amb el convenciment que es tracta d'una activitat que educa en valors, que suposa una inversió en salut i un estalvi en la despesa sanitària, i que també combat les desigualtats socials.

D'aquesta manera, hem estès a tot el país el Pla Català d'Esport a l'Escola (PCEE), un programa que des de fa cinc anys està aconseguint formar els i les futures dirigents i incrementar la pràctica esportiva als centres educatius fora de l'horari lectiu, promovent la gestió per part del mateix alumnat (amb la col·laboració del professorat) dels clubs creats a cada escola. En el curs 2010-11, el Pla arriba ja a 1.400 escoles catalanes amb la implicació de 300.000 alumnes.

D'altra banda, hem treballat per treure rendiment al potencial que té l'esport per millorar la qualitat de vida de les persones i prevenir l'aparició de determinades malalties. Així, hem posat en marxa el Pla d'Activitat Física, Esport i Salut (PAFES), una iniciativa pionera que recepta la pràctica esportiva des dels centres d'atenció primària. En aquest cas, hem comptat amb la col·laboració del Departament de Salut per combatre plegats el sedentarisme, que el Govern vol situar per sota del 16 %. Ara mateix, el Pla s'està desplegant en 192 centres de salut i 140 municipis catalans, que ofereixen rutes saludables per a tot tipus de pacients, entre d'altres recomanacions d'activitat física.

Per garantir l'èxit d'aquestes actuacions i introduir-ne de noves amb l'objectiu de promoure l'esport al màxim de població, el Govern creia imprescindible conèixer a fons l'evolució de la pràctica esportiva dels catalans i catalanes en els últims cinc anys, així com la situació actual, motiu pel que vam encarregar el treball de camp de l'"Enquesta d'hàbits esportius a Catalunya 2009-2010" a l'empresa DYM Market Research i la redacció de l'informe corresponent a Núria Puig, Adrià Martín i Sílvia González de l'Observatori Català de l'Esport i a Josep Maria Aragay de la Universitat de Barcelona. L'obra aborda les causes que han permès incrementar la pràctica esportiva des del 2004 (la darrera enquesta editada) fins avui, com s'ha produït aquest procés, la tipologia de practicants, què mou a fer esport i on el practiquen, o com els factors d'edat, socials i/o econòmics condicionen l'accés a l'esport en alguns col·lectius.

Creiem que l'enquesta és un instrument de gran utilitat que ens presenta els diversos perfils de practicants al nostre país. La manera com viu l'esport la població catalana suposa una informació molt valuosa per satisfer les seves necessitats de present i de futur.

Anna Pruna i Grivé
Secretària general de l'Esport

Presentació

L'estudi dels hàbits esportius és una tasca indispensable per poder orientar les polítiques esportives que fan les institucions i adaptar-les a les necessitats de la ciutadania. Aquest tipus d'estudis també possibiliten establir comparatives i observar l'evolució dels comportaments i preferències esportives de la població. Cal, doncs, fer un seguiment acurat d'aquests per disposar de dades que facin possible prendre les decisions pertinents respecte dels programes –tant del sector públic com del privat- que s'ofereixen i orientar-los a les demandes presents i futures.

Per aquest motiu, a finals de l'any 2009 el Consell Català de l'Esport va encarregar una nova enquesta sobre els hàbits esportius de la població a Catalunya. Els resultats poden trobar-se al llibre que ara presentem. Perquè aquest hagi estat possible ha calgut la participació de persones i organitzacions les quals esmentem a continuació.

Per al qüestionari que es va fer servir per a l'enquesta, Núria Puig i Anna Vilanova varen partir de l'emprat en ocasions anteriors tot fent les adaptacions que es varen considerar necessàries. Aquest qüestionari fou revisat per persones expertes del Consell Català de l'Esport i de l'IDESCAT, el qual va elaborar la segmentació de la mostra. El treball de camp fou realitzat per l'empresa DYM Market Research. L'anàlisi de dades i la redacció de l'informe han estat fetes per Núria Puig, Adrià Martín i Sílvia González de l'Observatori Català de l'Esport i per Josep Maria Aragay de la Universitat de Barcelona.

Agraïm a Jordi Martín que confiés en l'equip de l'Observatori Català de l'Esport per dur a terme la tasca encomanada. A més de la confiança mostrada, el seu suport per anar facilitant la feina feta ha estat indispensable per assolir el resultat final. A Maria Lluïsa Berasategui, Ester Bonet i Míriam Riera els devem la revisió dels aspectes formals de l'estudi, cosa que han fet amb una professionalitat que sempre hem admirat. I tampoc ens volem oblidar de donar les gràcies a moltes persones que, des de l'anonimat, per la seva feina quotidiana al Consell Català de l'Esport han fet possible l'aparició d'aquesta obra.

Núria Puig, Adrià Martín, Sílvia González i Josep Maria Aragay

Barcelona, desembre de 2010

1 Introducció

Introducció

El llibre que a continuació es presenta conté l'anàlisi dels resultats de l'enquesta sobre la pràctica esportiva a Catalunya que fou promoguda per la Secretaria General de l'Esport per la tardor de 2009. S'hi pot trobar informació sobre els trets principals que caracteritzen els comportaments davant l'esport a Catalunya. L'enquesta no és la primera, de manera que a hores d'ara ja és possible disposar d'informació sobre les tendències principals quant a la pràctica –o no pràctica– esportiva i tot el que l'envolta (motivacions, associacionisme, competició, llocs de pràctica...) (Puig *et al.*, 2009, *Enquesta ...1995, Enquesta...1999, Evolució de la pràctica...2004*). En el decurs del llibre es va tractant tot això, primer de forma general; a continuació analitzant la manera com el gènere, l'edat, el nivell d'instrucció i el lloc de residència condicionen els hàbits esportius; i, a l'últim, presentant unes tipologies de practicants que posen de manifest les formes variades amb què la població catalana es relaciona amb l'esport. A més, es fa alguna referència a les enquestes anteriors per veure els canvis sorgits.

Abans d'iniciar l'anàlisi, però, cal fer un seguit d'aclariments necessaris per entendre'l millor. Parlem en primer lloc del concepte d'esport que s'ha emprat a l'enquesta. Es tracta també el concepte de *sistema obert de l'esport* perquè justifica l'enfocament que s'ha donat al tractament de les dades. Finalment, es donen algunes informacions sobre el mètode emprat en la recollida de dades i l'abast de la mostra emprada.

1.1. El concepte d'esport

L'enquesta –com les anteriors– ha partit d'un concepte ampli d'esport. S'acull a la definició de la Carta Europea de l'Esport, elaborada per la Conferència Europea de Ministres de l'Esport del Consell d'Europa l'any 1992 i que diu el següent: "s'entén per esport tota mena d'activitats físiques que, mitjançant una participació organitzada o d'altra mena, tinguin per finalitat l'expressió o la millora

de la condició física i psíquica, el desenvolupament de les relacions socials o l'assoliment de resultats en competicions de tots els nivells". La definició d'esport, per tant, és "oberta", ja que inclou un ventall molt ampli d'activitats que van des de les tradicionalment considerades "esport" (futbol, atletisme, basquetbol, ciclisme, muntanyisme...) fins a d'altres menys reglamentades (aiguagim, gimnàstica de manteniment, aeròbic...) o que ja són molt lluny de les primeres (caminar, dansa, billar, dards...). El concepte, entès d'aquesta manera, és imprecís però permet mesurar moltes més coses que l'esport en el sentit més restringit. Una enquesta que abasta tota la població no només mesura la participació en competicions sinó també el grau d'activitat física de les persones i això, per exemple, ajuda a valorar els nivells de sedentarisme. Amb un concepte més restrictiu, s'obtindria molta menys informació.

Un cop presa la decisió de partir d'una definició àmplia d'esport, s'han anat fent preguntes més detallades per anar diferenciant perfils de practicants. Així és com s'ha valorat la participació en competicions, el grau d'associacionisme, la percepció que es té de l'activitat que es fa i si es considera que és esport o no, etc.

L'esport contemporani s'ha diversificat molt i cal que les enquestes ho tinguin en compte. Com ja hem anunciat, es diu que ha esdevingut un sistema obert. Ho expliquem a continuació.

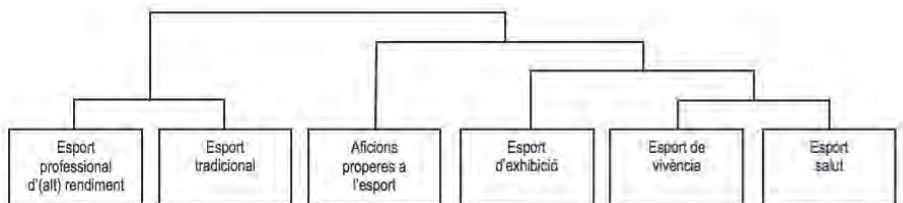
1.2. El sistema obert de l'esport

El 1986 Heinemann proposava que, per definir l'esport, era necessari utilitzar el concepte de *sistema obert* –en el qual coexisteixen diferents models esportius–, en contra del que s'havia utilitzat fins al moment, *sistema tancat* –homogeni, poc diferenciat...–, quasi sense connexions amb altres sistemes socials (econòmic, polític, educatiu, etc.). Molts han estat els autors i autores de diversos països que, des de llavors, han treballat en aquesta línia (Defrance;

Pociello, 1993; Digel, 1984; García Ferrando et al., 2002; Martos; Salguero, 2009; Puig; Heinemann, 1991; Rittner, 1984). Aquestes propostes han sorgit de la reflexió i l'anàlisi d'alguns estudis empírics en certs àmbits esportius; en analitzar tant les organitzacions com les persones que practiquen i els espais de pràctica s'ha anat veient una progressiva diversificació que exigeix una redefinició del concepte d'esport.

Recentment, Willimczik (2009), a més de donar suport a l'ús de la paraula esport per a tots els models que configuren el sistema obert de l'esport, els ha donat una fonamentació empírica. Ha establert una tipologia de clústers a partir d'enquestes fetes a practicants de diferents esports a Alemanya amb la finalitat d'identificar models d'esport i les afinitats i oposicions entre aquests (2007; 2009). El resultat són els sis models següents: *esport professional d'(alt) rendiment*; *esport tradicional*; *aficions properes a l'esport*; *esport exhibició*; *esport de vivència*, i *esport salut*. En la figura 1 es pot veure la representació gràfica d'aquests models i la major o menor proximitat que hi ha entre ells.

Figura 1. Anàlisi jeràrquica de clúster per a la diferenciació interna de l'esport (Willimczik, 2009, p. 97)

A continuació fem una petita síntesi de la manera com Willimczik (2009, p. 54-56) defineix cada un d'aquests models:

- *Esport professional d'altrendiment.* Les activitats típiques—boxa, automobilisme, hoquei sobre gel...— i, també, els grans jocs esportius contenen com a característiques l'agressió, els perills per a la salut o risc de lesió i l'estrès, a la vegada que la tàctica i competició, típiques d'uns esports extraordinàriament eficaços en els mitjans de difusió (...). Va associat a característiques com agressivitat, estrès, perill per a la salut o lesió.
- *L'esport tradicional.* Constitueix el centre neuràlgic tradicional de l'esport. Es caracteritza per valors de competència i rendiment, juntament amb esperit d'equip i solidaritat.
- *Les aficions properes a l'esport.* Són activitats que requereixen poc moviment físic —com els escacs i la caça— i que tenen més relació amb la relaxació, fins i tot amb l'avoriment. S'afegeix a això un component lúdic.
- *Esport d'exhibició.* Elegància, creativitat i expressió són els atributs principals que caracteritzen aquest model.
- *Esport de vivència.* En aquest model es troben, entre d'altres, activitats com el submarinisme o el surf de neu, i li corresponen característiques com aventura i risc o vivència, així com varietat i també risc de lesió.
- *Esport per a la salut.* Inclou el benestar i la cura de si mateix, el descans i la regeneració lligades a la vida quotidiana i a la salut. Aquesta manifestació d'esport ens ensenya una altra de les seves cares. L'esport com a instrument per a la salut i que, per tant, queda legitimat per la millora de l'estat físic i psíquic dels seus practicants.

En el curs del llibre, i sobretot en el capítol on tractem les tipologies de practicants, mostrem com —segons les característiques de cada una d'aquestes— es poden associar més o menys a un model o altre. Es pot veure, doncs, com la població s'expressa esportivament en els models diversos que

configuren el sistema obert de l'esport a Catalunya.

1.3. Qüestions de mètode

L'enquesta es va fer telefònicament entre el 4 de desembre i el 21 de desembre de 2009. El qüestionari que va servir de base per a la recollida de dades pot ser consultat en l'annex 2 d'aquest llibre.

La població enquestada foren homes i dones entre 15 i 74 anys. Atès que a escola l'esport és una activitat obligatòria, a les enquestes sobre hàbits esportius mai no es té en compte la població en etapa d'escolarització obligatòria perquè les seves respostes desvirtuarien els resultats. Només es consideren les persones que practiquen esport voluntàriament, no per obligació.

La mostra ha estat de 2.541 persones. El procediment de mostreig ha estat polietàpic: estratificat (per territori –5 agrupacions de regions administratives– i grandària dels municipis –4 grups que agrupen els municipis segons els intervals de grandària triats–, de manera que hi ha vint estrats on s'obté mostra) per a la selecció de les unitats primàries de mostreig (municipis), i per conglomerats a l'hora de triar les unitats secundàries (seccions censals) dins els municipis seleccionats a cada un dels 20 estrats. Les unitats de tercera etapa (les famílies) se seleccionen per rutes aleatòries dins de les seccions censals corresponents, i les darreres unitats (individus) aleatòriament dins la família amb quotes de sexe i grups d'edat. L'error mostral màxim, suposant que el disseny mostral equivalgui, com a mínim, a un mostreig aleatori simple, és, per a un nivell de confiança del 95,5 % i màxima folgança ($p = q = 0.5$), d'1,98 % per a les dades globals.

La base de dades, convenientment depurada, s'ha tractat amb el programa SPSS+.v15, i les dades mostrals s'han ponderat (segons territori, sexe i grups d'edat) per ajustar-les a l'estructura de la població.

Per no fer pesada la lectura del text, només s'hi han inclòs les taules i gràfiques que es consideren més rellevants.

Qui vulgui consultar el detall de cada una de les dades que s'ofereixen pot trobar totes les taules al lloc web de l'Observatori Català de l'Esport (www.observatoridelesport.cat) en la dimensió pràctica esportiva (any 2009).

2 La pràctica esportiva

En aquest capítol s'analitzen les característiques de la pràctica esportiva a Catalunya. Un cop s'han vist els índexs de participació esportiva, es van oferint dades destinades a precisar aquesta primera informació: freqüència, esports més practicats, nivell d'associacionisme, llocs de pràctica, etc. Al final de la seva lectura s'obté una primera visió del fenomen que s'estudia.

2.1. Quant i quin esport es practica?

Aquesta pregunta, que pot semblar tant senzilla de contestar, no ho és. Segons com "mesurem" l'esport, obtenim una resposta o una altra. A la introducció ja hem parlat de la indefinició del concepte d'esport i de la necessitat de fer-ne una definició operativa per poder fer l'enquesta les dades de la qual ara presentem. Veient els resultats obtinguts, aquesta qüestió es fa encara més palesa.

En el qüestionari que es va fer servir per dur a terme l'enquesta, hi havia una pregunta on es demanava a les persones si feien esport sense més precisions ("Podríeu dir-nos si actualment feu esport?"). La resposta obtinguda és que el 31,3 % de la població practica un esport i el 19,2 % diversos. En total, una mica més de la meitat de les persones a partir de 15 anys (50,5%) fa esport.

Ara bé, quan a continuació es demanava si s'havia fet alguna de les activitats que la persona enquestadora esmentava, el nombre d'esportistes augmentava¹. Així, el 85,6 % de la població a Catalunya diu que fa alguna de les activitats proposades.

Les dades no són contradictòries; tan sols mesuren coses diferents. En el primer cas, podem parlar de pràctica subjectiva o interioritzada: les persones consideren que fan esport. Com veurem més endavant, es tracta més d'esports tradicionals que d'allò que tota la vida s'ha considerat com esport. En el segon, en canvi, hi ha persones que, segons la definició àmplia d'esport adoptada per fer l'enquesta, no creuen que fan esport i, en canvi, segons l'esmentada definició, sí que en fan. Podem parlar de pràctica objectiva. Es tracta, en aquest cas, d'activitats físiques que s'allunyen de l'esport tradicional i que es troben a la frontera del sistema esportiu. Segons el que hem explicat a la introducció, interessava veure tota mena d'activitat física que es practica. El primer resultat d'interès és que es practica més esport del que realment es pensa. És a dir, la població catalana té un concepte més restringit d'esport que no pas el que s'ha emprat a l'enquesta i que és el que es fa servir arreu de la comunitat europea.

Les enquestes sobre hàbits esportius fetes en anys anteriors ja mostraven aquesta diferència entre la pràctica subjectiva i l'objectiva. L'any 1990 el 34,6 % de la població afirmava de manera espontània que practicava esport,

---

¹ En aquest cas, la pregunta del qüestionari era: "Al marge que considereu que practiqueu algun esport o no, ara us faré una sèrie de preguntes sobre les activitats físicoesportives que hagueu pogut haver practicat. Digueu, si us plau, si durant els darrers 12 mesos heu practicat algun o alguns dels següents tipus d'activitats."

mentre que davant un llistat d'activitats suggerides, aquest percentatge augmentava fins al 64,1 %, quedant així el 29,6 % de practicants que no percebien la seva activitat com a esportiva. A l'enquesta de 1999 aquesta diferència es manté, amb el 49,4 % de la població que, tot i practicar esport de manera regular, no ho té interioritzat així. A l'hora de suggerir les activitats, la part de la població que practicava esport quedava en el 85,7 %. Cinc anys després, a l'enquesta de 2004, el 46,3 % de la població catalana considerava que feia esport, davant el 43,1 %, que no ho manifestava espontàniament; en total, el 89,4 % de practicants.

Si examinem els motius per practicar, veurem que són coherents amb aquesta forma poc convencional de practicar esport. Els motius més "esportius" ocupen els dos darrers llocs de la llista dels deu primers. Abans que res es fa esport per mantenir-se en forma o millorar la salut (82 %), perquè agrada (76,58 %) i per diversió (58,2 %). Perquè agrada competir (14,2 %) o per fer carrera esportiva (professional) (2,6 %) queden molt pel darrere d'aquestes xifres.

Taula 1 Motius per practicar esport

	Total
	%
Per mantenir-se en forma o millorar la salut	82,0
Perquè li agrada	76,5
Per diversió	58,2
Per passar el temps	36,8
Per trobar els amics i amigues	33,9
Per mantenir la línia (raons estètiques)	33,5
Per recomanació mèdica	26,9
Per evasió	24,4
Perquè li agrada competir	14,2
Per fer carrera esportiva (professional)	2,6
Altres motius	1,5
Perquè li obliguen a l'escola o estudis	1,3
Perquè està de moda	1,2
Ns/Nc	0,3
	(2183)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

La llista dels esports més practicats també varia, segons que la resposta al qüestionari hagi estat subjectiva o objectiva (taula 2).

Taula 2. Esports més practicats			
Pràctica subjectiva	Total	Pràctica objectiva	Total
	%		%
Caminar (com a exercici físic)	23,9	Caminar (com a exercici físic)	48,5
Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	33,2	Natació recreativa	28,7
Natació recreativa	31,2	Muntanyisme/senderisme/excursionisme	19,2
Aeròbic, rítmica, expressió corporal, <i>gymjazz</i> , <i>step</i> , etc.	15,2	Ciclisme recreatiu	14,4
Bicicleta de muntanya	14,6	Cursa a peu (jòguing)	13,9
Ciclisme recreatiu	14,1	Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	13,3
Futbol 11, futbol 7	13,5	Bicicleta estàtica	11,5
Cursa a peu (jòguing)	13,4	Aeròbic, rítmica, expressió corporal, <i>gymjazz</i> , <i>step</i> , etc.	10,7
Futbol sala, futbol	10,8	Bicicleta de muntanya	9,1
Bicicleta estàtica	9,5	Gimnàstica de manteniment a casa	8,3

Font: Secretaria General de l'Esport, 2009.

L'esport que ocupa el primer lloc quan es demana a les persones el que fan (pràctica subjectiva) és la gimnàstica de manteniment en un centre esportiu (33,2 %). En canvi, objectivament, allò que més persones fan és caminar, entès com a exercici físic amb finalitats terapèutiques, no per desplaçar-se. Tot i així, encara que les activitats tinguin un ordre diferent, tant en una llista com en l'altra i deixant de banda el futbol, els esports tradicionals no apareixen a cap de les dues llistes. En la de pràctica objectiva trobem que fa bàsquet el 7,5 % de practicants, esquí i esports de muntanya el 6,2 %, tennis el 5,9 %, tennis de taula el 5,5 %, atletisme el 3,9 %, etc². Les activitats esportives més practicades són poc regulades, poc convencionals, i n'hi ha moltes; són molt heterogènies. Catalunya segueix, així, l'evolució que s'observa a tots els països desenvolupats. La tendència ja s'havia manifestat en les enquestes anteriors (*Centro de Investigaciones Sociológicas, 2005; Enquesta... 1995, Enquesta... 1999, Evolució de la pràctica... 2004*)

² Per veure el llistat complet, consulteu l'annex 1.

2.2. Com es practica esport?

Interessa ara veure com es practica esport. No n'hi ha prou amb saber quanta gent en fa i quins esports practiquen. Cal tenir més detalls sobre els comportaments esportius.

El 60 % de les persones que fa esport ho fa amb regularitat (un o més de tres cops a la setmana). A l'enquesta de l'any 1999 la xifra era semblant. Per tant, la regularitat en la pràctica no ha augmentat. Ara bé, que més de la meitat de les persones esportistes ho facin amb regularitat és important perquè mostra la incorporació d'aquesta pràctica en els estils de vida; no es fa esporàdicament.

Com ja hem comentat, la competició no és un dels principals motius per fer esport. En realitat, el nombre de persones que fan competició és molt petit comparat amb el total de persones que en practiquen (taula 3). Fins i tot, incloent les persones que competeixen amb amics i amigues per divertir-se, el percentatge no supera el 16,5 %. La majoria de persones fa esport sense preocupar-se de competir.

Taula 3. Grau de competició	
	Total
	%
Participa en lligues o competicions esportives estatals	2,9
Participa en lligues o competicions locals o provincials	8,3
Competeix amb amics i/o amigues per divertir-se	5,3
Fa esport sense preocupar-se de competir	81,6
Altres motius	0,7
Ns/Nc	1,1
Total	100
	(2184)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

En conseqüència, la possessió d'una llicència federativa també és baixa: només el 18,69 % dels i de les practicants en tenen.

	Total
	%
En tenen	18,69
No en tenen	72,99
En van tenir, però ara no en tenen	5,44
Ns/Nc.	2,88
	(1485)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

La manera de fer esport també dóna informació sobre el perfil de la pràctica i, de nou, mostra l'escassa formalització i gran individualització de les pràctiques esportives actuals (taula 3). El 72,3 % de les persones que practiquen esport ho fa pel seu compte. A l'enquesta de l'any 2005 es va obtenir més informació sobre això i en resultava que en el 25 % de casos es practicava en solitari i en el 43,5 % amb un grup d'amics o amigues (Observatori Català de l'Esport, 2006). A més, quan es demana sobre els motius de no associar-se, les respostes més importants fan referència a "m'agrada la independència, fer esport pel meu compte" (46,4 %) i "no ho considero necessari" (29,2 %).

Tanmateix, hi ha una part important de persones que formen part d'un club. Els clubs són un dels pilars del sistema esportiu de Catalunya i convé, per tant, conèixer el comportament associatiu. En l'apartat següent tractem aquest tema. L'enquesta feta n'ofereix informació molt profitosa.

2.3. El comportament associatiu

El 49,3 % de les persones diu que forma o ha format part d'un club o associació esportiva i, en el moment de fer l'enquesta, el 26 % en formava part; i, el 16 % diu que pertany a una associació esportiva privada. Per tant, si bé hi ha molta

gent que practica pel seu compte, un terç de practicants ho fa en el marc d'una entitat sense ànim de lucre, club o similar. Segurament, hi ha persones que fan esport de les dues maneres. A més, tot i que ara no se'n formi part, l'experiència associativa afecta la meitat dels i de les practicants; en algun moment de la seva vida han format part d'un club o associació.

Els motius per formar part d'un club tenen a veure amb el rigor i la possibilitat de relacionar-se amb altres persones. A la taula 5 ho veiem.

	Total
	%
Hi puc practicar amb serietat l'esport que m'interessa	66,5
És la millor manera de fer l'esport amb regularitat	65,4
Em permet tenir accés a bones instal·lacions	63,7
T'ensenyen a fer bé esport conforme les tècniques i les normes "adequades"	54,6
Pots relacionar-te amb moltes persones	51,3
M'agrada l'organització que hi ha al club	45,5
Allà hi trobo els amics i/o amigues	44,1
El meu pare o la meua mare en formen part (o en formaven)	10,3
Altres motius	7,0
Ns/Nc	0,5
	(1253)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

Practicar amb serietat (66,5 %), fer esport amb regularitat (65,4), bones instal·lacions (63,7 %), bones possibilitats d'aprenentatge (54,6 %) i bona organització (45,5 %) formarien part del rigor. Relacionar-se amb moltes persones (51,3 %) i trobar amistats (44,1 %), de les oportunitats de relació. D'aquests motius se'n desprèn una ètica –la del treball ben fet i el sentit de col·lectiu–, la que sempre ha caracteritzat els clubs esportius. Els clubs generen lligams emocionals, són un entorn de socialització important i donen suport a activitats que, sense un entorn organitzat no es podrien dur a terme. Ens referim especialment a les competicions; sense l'entramat associatiu no existirien.

Tot i que hi ha clubs que han evolucionat cap a formes més comercials, es continua mantenint-ne l'essència –que hem caracteritzat en el paràgraf anterior– si ens atenem a les respostes de les persones enquestades. Ho podem veure mirant el tipus d'adhesió i la participació en activitats.

Majoritàriament, les persones en són sòcies (70,5 %) tot i que hi ha el 30 % d'abonades. A Catalunya hi ha el 30 % de clubs esportius que, a més de tenir persones associades, en tenen d'abonades. Una persona abonada és aquella que gaudeix dels serveis que li ofereix el club però que no té veu ni vot a l'assemblea general. Així, no té la vinculació afectiva al club que té l'associada (*Els clubs esportius a Catalunya, 2010*).

Un altre indicador que permet veure la vinculació emocional al club és la participació en les seves activitats (taula 6).

	Total
	%
No participa o participa poc en les activitats	44,7
Participa normalment en les activitats	44,1
Col·labora especialment organitzant activitats o prestant serveis	8,1
És dirigent del club o associació	1,8
Ns/Nc	1,4
	(1253)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

El 54 % de les persones associades està vinculat d'una manera o altra a les activitats del club: participa en les activitats (44,1 %), col·labora en actes puntuals (8,1 %) i n'és dirigent (1,8 %). El que més crida l'atenció, però, és el 44,7 % que no participa o participa poc en les activitats. Aquesta figura, anomenada soci o sòcia passiva, és coneguda en el món dels clubs i ha estat estudiada per la sociologia de les organitzacions voluntàries (Heinemann, 1998; 1999). És important perquè no es dona de baixa per

motius sentimentals i perquè, atès que paga la quota, ajuda a mantenir l'economia del club.

En resum, podem dir que la pràctica associativa té un perfil molt determinat en el conjunt dels comportaments esportius, es manté al llarg dels anys i configura un model de pràctica que, com els altres, també demana unes atencions particulars. El recent Decret 58/2010, de 4 de maig, de les entitats esportives de Catalunya n'és una prova³.

2.4. Els esports i els llocs de pràctica

Una altra perspectiva per anar comprnent els comportaments esportius és veure els llocs on les persones fan esport. Les dades obtingudes apunten de nou cap a la diversificació i la desregulació dels models de pràctica.

Els espais on es fan més activitats són els públics com carrers, parcs o platges; el 32,4 % de les persones fan servir aquests indrets (taula 7). Segueixen, per ordre d'importància, les activitats en piscines (14,75 %), a la natura (14,15 %), en gimnàs o sales (13,85 %), a casa, locals i bars (12,3 %), i en camps, pistes i pavellons (11,6 %). Si sumem les activitats fetes en espais públics i a la natura (també és un espai públic), veiem que el 46,55 % es fa fora dels espais esportius convencionals.

	Total
Activitats en espais públics com carrers, parcs o platges	32,4
Activitats en piscines	14,75
Activitats a la natura i esports d'aventura	14,15
Activitats en gimnàs o sales	13,85
Activitats a casa, locals o bars	12,3
Activitats en camps, pistes o pavellons	11,6
Esports de motor	1,65
No practica cap esport	7,05
	(2183)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

³ Es pot trobar el Decret 58/2010 a l'enllaç següent:
http://www20.gencat.cat/docs/sge/Home/Secretaria%20General%20de%20l'Esport/Normativa/Entitats%20privades/D5628_D58_040510_EntitatsEsportCat.pdf

Les organitzacions responsables de la planificació dels espais de la pràctica esportiva ja no pensen només en instal·lacions esportives convencionals com pavellons, pistes, camps o sales. L'esport ha sortit d'aquests espais i ocupa tot l'espai, l'esportiu i el que fins ara no s'ha pensat per a aquesta finalitat. No hi ha dubte que les coses han canviat, i qui tingui responsabilitats en aquest sector ja sap que la planificació dels espais de la pràctica esportiva ho abasta tot. També se sap que han sorgit problemes nous. Si, abans, a les instal·lacions calia tenir en compte la *funcionalitat* i la *seguretat*, avui, amb la invasió de tot el territori per la pràctica esportiva, la *sostenibilitat* ha entrat en l'agenda. Cal vetllar per fer compatibles activitats ben diverses (seure i córrer, anar a comprar i fer patinatge, llaurar les terres i fer un cros...), evitar els conflictes, preveure efectes no desitjats (erosió, contaminació...), educar per a l'ús compartit del territori, etc. (Puig; Maza, 2008).

A més, si ens atenem als resultats de la taula 8, veiem que la responsabilitat recau en tota mena d'organitzacions inclosos els domicilis particulars. Els espais a l'aire lliure, tan públics (42 %) com privats (5,3 %), són molt utilitzats. En ambdós casos calen accions concertades entre agents socials diversos per regular-ne l'ús. Així, per exemple: els ajuntaments arriben a acords amb els centres d'excursionisme per marcar camins a la muntanya; s'estableixen directrius legals de conservació del medi que tothom ha de respectar; es fan programes educatius sobre comportaments cívics que es difonen a totes les escoles, etc. En aquest cas, veiem aliances entre diversos tipus d'organitzacions per organitzar la "no-organització" (Heinemann, 1997 i 1999).

També hi ha molta gent que fa servir instal·lacions municipals o d'un altre ens públic (19,2 %) centres privats esportius (10 %), el domicili (10,8 %) i un club o associació esportiva (6,7 %). Tots els tipus d'organitzacions, sense distinció de la seva dependència jurídica, acullen esportistes i s'esmercen per fer les millors ofertes.

Sense que se n'hagi pogut fer una anàlisi exhaustiva, l'enquesta també il·lustra sobre les activitats més importants fetes a cada espai. Això ens orienta sobre les característiques que han de tenir aquests espais.

	Total
	%
En espais públics (carrers, places, muntanyes, bars)	41,8
Una instal·lació municipal o pública	19,2
En un domicili (apartaments, comunitaris)	10,8
Un centre esportiu privat (<i>fitness</i>)	10,0
Un club o associació esportiva	6,6
En espais privats a l'aire lliure (pistes d'esquí, circuits de motos, etc)	5,3
Un centre d'ensenyament	3,2
Una empresa privada (centre de treball empresa no esportiva)	1,6
NS/NC	1,2
Total	100
	(2183)

Font: Secretària General de l'Esport 2009.

A l'últim, també és important saber si la pràctica esportiva es fa en el municipi de residència o fora d'aquest. En el 67 % dels casos es fa en aquest i en el restant 33 %, a fora. No tenim detalls si a prop o lluny però, en qualsevol cas, els resultats mostren que l'esport no és una pràctica exclusivament localista, sinó que genera desplaçaments. És possible que la mateixa persona, segons les activitats i els dies de la setmana, faci esport en el propi municipi i en altres llocs. Les polítiques esportives han de contemplar aquesta doble dimensió.

2.5. La no pràctica i la disposició per tornar a practicar esport

L'últim apartat dedicat a analitzar aspectes generals dels comportaments esportius tracta de les persones que no fan esport. El títol, però, vol cridar l'atenció sobre un fet que ens ha semblat molt important: la disposició per tornar a practicar. Avui en dia, les persones no es poden dividir entre els que practiquen i els que no. Hi ha un seguit de situacions intermèdies molt interessants d'analitzar.

Si tenim en compte el criteri subjectiu (opinió de les persones sobre si fan o no esport), el 49,5 % de la població no fa esport. En canvi, posats davant la pregunta de si en els darrers 12 mesos han fet alguna de les activitats que s'esmenten, la xifra es redueix al 14,4 %. Sens dubte, l'activitat que la gent fa no és la tradicionalment considerada com a esport; tanmateix, en el que hem anomenat la frontera del sistema obert de l'esport hi ha més gent i, en conseqüència, la xifra de persones no esportistes es redueix.

Mirem ara el comportament d'aquest 14,4 % de persones que no fa cap mena d'activitat. Tot i que la mostra és molt reduïda, es poden obtenir algunes orientacions que ajuden a entendre-les millor.

El principal motiu per no practicar és la manca de temps (40,9 %), seguit de la salut (15,1 %) i perquè no agrada (9,3 %) (taula 9). La manca de temps, juntament amb l'edat, la salut, la mandra i desgana, el fet que se surt cansat del treball o de l'estudi demanen una reflexió més aprofundida i que ja hem fet en anteriors ocasions (Puig *et al.*, 2009, p. 71-72). Repetim algunes de les coses que havíem escrit.

En estudis duts a terme sobre les raons de la no pràctica, s'ha vist com el rerefons del problema són la socialització i la manera com aquesta influeix en les preferències en el lleure i en l'organització del temps per dur a terme les activitats escollides (Martínez del Castillo; Puig, 2009, p.175-180). Només en aquest context es pot entendre el sentit de respostes com "manca de temps". Si bé és cert que hi ha moltes persones amb jornades de treball molt ocupades i que, en algunes etapes de la vida, això encara s'accentua més a causa d'obligacions familiars –especialment en el cas de les dones que treballen i tenen criatures petites–, el que finalment compta són les prioritats que es donen a l'hora d'ocupar el temps lliure de què es disposa. A més de l'esport, existeixen moltes més activitats que es poden dur a terme: fer petar la xerrada, anar al cafè, fer ganxet, anar al cinema, visitar les amistats, viatjar...

Taula 9. Motius per no practicar esport

	Total
	%
No tèn temps	40,9
Per la salut	15,1
No li agrada	9,3
Per l'edat	8,7
Per mandra i desgana	7,4
Surt molt cansat/da del treball o de l'estudi	6,9
Altres raons	4,9
No li veu cap utilitat	1,4
No li van ensenyar a l'escola	1,3
No hi ha instal·lacions esportives a prop	0,5
No hi ha instal·lacions esportives adequades	0,5
No el veu beneficiós	0,3
Ns/Nc	2,7
Total	100

(357)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

Hi ha col·lectius (les dones, la gent gran...) que, per la seva socialització, en fan menys. Llavors, quan diuen que no en fan perquè no tenen temps, cal interpretar la resposta com que prefereixen fer altres coses; l'esport no és la seva activitat preferida de temps lliure. Encara que tinguessin tot el dia lliure és molt probable que continuessin sense fer-ne atès que tindrien més temps per fer el que els agrada.

Pel que fa a la "salut", és un aspecte molt vinculant a l'edat, segon i quart motiu respectivament. L'envelliment de les persones comporta l'aparició de malalties i canvis fisiològics que provoquen una reducció en la seva qualitat de vida (Mosquera; Puig, 2009, p. 120-125). Aquest aspecte manté relació amb el principal motiu de pràctica: "mantenir-se en forma i millorar la salut".

Finalment, per acabar d'entendre les persones que no fan esport, és convenient analitzar la disposició per tornar a fer esport o no.

Taula 10. Disposició per tornar a practicar esport

	Total
	%
Si, amb seguretat	13,4
Probablement sí	23,4
Ara no ho sap	24,7
Probablement no	9,5
Segur que no	27,9
Ns/Nc	1,1
Total	100
	(193)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

No totes les persones que no fan esport tenen la mateixa actitud envers aquest: el 13,4 % diu que segur que en tornarà a fer; el 23,4 % que probablement sí; hi ha un grup de persones indecises (no ho sap, 24,7 %, i probablement no, 9,5 %), i el 27,9 % que segur que no en tornaran a fer. Aquestes dades són importants perquè ens mostren que el comportament esportiu no es pot analitzar en termes de fer esport o no. És molt més complex i, entre el sí i el no, hi ha situacions diferenciades que queden molt ben matisades per les preguntes del qüestionari. No s'ha d'interpretar igual la resposta de la persona que està segura que no tornarà a fer esport que la de la que està segura que en tornarà a fer o que la de la que en dubta. En el primer cas, queda clar que es tenen altres preferències. En el segon, la inactivitat pot ser resultat de circumstàncies biogràfiques momentànies (estudis, criatures petites...), i en l'últim la incertesa es pot resoldre si la persona rep ofertes esportives engrescadores que l'ajuden a resoldre els dubtes. És important, doncs, no posar totes les persones que en el moment de l'enquesta no fan esport sota un mateix paraigua; cada situació mereix una anàlisi especial i les solucions que s'hi poden donar també ho són.

2.6. Recapitulació

En aquest capítol hem tractat el comportament esportiu de la població des

d'una perspectiva general sense entrar en diferenciacions. S'han observat fenòmens d'interès, dels quals fem un resum a continuació.

Creu que fa esport, el 50,5 % de les persones enquestades. En canvi, quan es demana per les activitats que es fan, la xifra augmenta fins al 85,6 %. Les activitats que fan que augmenti el nombre de persones actives són les que més escapen a la definició tradicional d'esport i, molt especialment, caminar. Hi ha una gran tradició d'anar a caminar i, com que a l'enquesta s'ha inclòs aquesta activitat entre les possibles, la xifra d'"esportistes" augmenta molt. Al nostre entendre, cal emprar una dada o l'altra segons les intencions que hi hagi al darrere de l'ús de l'enquesta. Si es tracta de programes de detecció de talents, queda clar que la definició ha de ser molt restrictiva. En canvi, si es vol fer un programa de millora de la salut mitjançant l'esport, convé saber el percentatge de persones que tenen activitat.

Hi ha una gran varietat d'activitats esportives; això mostra la riquesa del sistema esportiu català. En termes absoluts, però, predominen les activitats recreatives fetes per compte propi i en espais públics o el medi natural.

Tot i que el nombre de persones associades és inferior al de les que practiquen pel seu compte, i tot i que les persones que tenen llicència federativa són poques i que les que fan competició també, el model de l'esport lligat a aquestes característiques té un espai propi en el sistema esportiu català. Els clubs tenen un pes decisiu en el seu funcionament i la xifra d'associacionisme es manté estable des que es van fer les primeres enquestes (*Enquesta... 1995, Enquesta... 1999, Evolució de la pràctica... 2004*)

L'enquesta ofereix molta informació sobre els llocs de pràctica. Se sap on fa esport la gent i quina dependència jurídica tenen aquests espais. La

realitat ens mostra que tot el territori és ocupat per la pràctica esportiva, la qual cosa obliga a fer planejaments no limitats a les instal·lacions esportives convencionals.

El nombre de persones que no fa cap mena d'activitat és reduït. A més, les actituds davant de l'esport varien. No tothom que no fa esport no en tornarà a fer (o almenys en té la intenció). Hi ha situacions biogràfiques diverses que poden conduir al fet que momentàniament no es faci esport, però que, un cop resoltes, se'n torni a fer.

L'anàlisi portada a terme, però, tot i que ja és molt rica, no ens dona encara una visió prou acurada de la pràctica esportiva de la població a Catalunya. Cal, en aquest sentit, entrar en anàlisis més detallades tenint en compte la manera com les variables independents afecten els comportaments esportius. És el que fem en el capítol següent.

3 Diferències i desigualtats

Quan analitzem les actituds davant l'esport segons variables independents, observem que es donen tant diferències com desigualtats. En el primer cas, es posen de manifest maneres variades de viure i practicar l'esport; cada persona el fa "a la seva mida" segons les característiques de la seva socialització. També hi ha, però, desigualtats; és a dir, oportunitats diferents per accedir a l'esport degudes a la manera com les variables influeixen en les percepcions que les persones tenen d'aquesta activitat. Això ja és més problemàtic, perquè malgrat tots els esforços fets es continuen donant processos de discriminació en l'accés als béns socials, l'esport en el cas que analitzem. Ho anirem veient a les pàgines que segueixen.

3.1. La pràctica esportiva segons el gènere

Els homes practiquen més esport que les dones. Davant la pregunta si fan esport o no, ells contesten afirmativament en el

56,9 % i elles en el 44,2 % (taula 11); la diferència és del 12,7 %. La dada no és nova, sinó que es va reproduint a les enquestes que s'han anat fet fins ara.

Segons sexe	Home	Dona
Practica esport	56,9	44,2
No en practica	43,1	55,7
Total	100	100
	(1263)	(1278)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

És interessant veure, però, que quan es demana sobre les activitats fetes (pràctica objectiva), la diferència es redueix. En ambdós casos se supera el 80 % de pràctica havent-t'hi el 3,8 % de diferència. Les dones fan activitats més al marge de l'esport tradicional i moltes d'elles no tenen la consciència de fer esport.

segons sexe	Home	Dona
Practica un esport	87,5	83,7
No en practica	12,5	16,3
Total	100	100
	(1263)	(1278)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

En efecte, els gustos dels homes i les dones a l'hora de triar les activitats preferides no són els mateixos; ho veiem en la llista de les vint primeres (taula 13). Les de les dones estan més lligades a les que reproduïxen l'estereotip hegemònic de feminitat (harmonia, cap agressivitat, musicalitat, bellesa...). Les cinc activitats principals que practiquen són: caminar (30,5 %), gimnàstica de manteniment (21,7 %), natació recreativa (20,7 %), aeròbic, rítmica... (13,1 %) i, en igual percentatge, aiguagem i bicicleta estàtica (6,6 %). Els homes reproduïxen un estereotip "alleugerit" de masculinitat perquè combinen activitats recreatives

amb esports tradicionals; així, les vuit primeres són: caminar (17,3 %), futbol 11 / futbol 7 (11,6 %), gimnàstica de manteniment (11,5 %), bicicleta de muntanya / bicicleta tot terreny (11,5 %), cursa a peu (jòguing) (11,1 %), natació recreativa (10,5 %), ciclisme recreatiu (9,6 %) i futbol sala / futbet (8,8 %).

Taula 13. Esports més practicats (pràctica subjectiva)

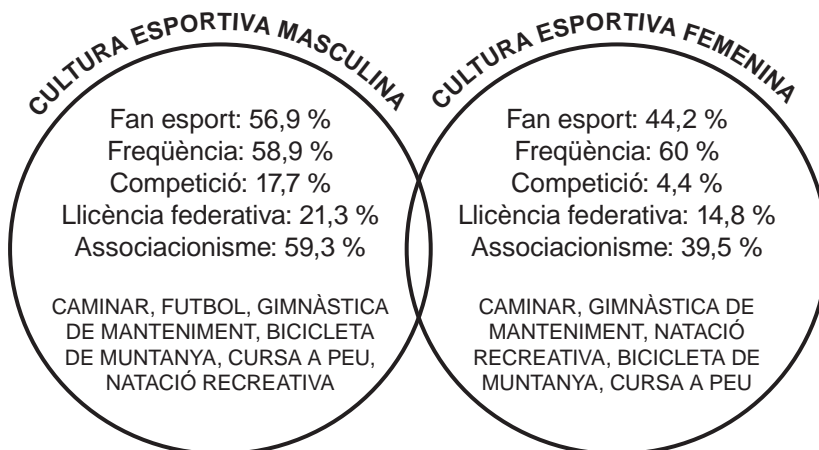
segons sexe	Home	Dona
	%	%
Caminar (com exercici físic)	17,3	30,5
Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	11,5	21,7
Natació recreativa	10,5	20,7
Bicicleta de muntanya/mountainbike	11,5	3,1
Ciclisme recreatiu	9,6	4,5
Futbol onze, futbol 7	11,6	1,8
Cursa a peu (jogging)	11,1	2,3
Aeròbic, rítmica, expressió corp, gymjazz, step, pilates, etc.	2,1	13,1
Futbol sala, futbet	8,8	1,9
Bicicleta estàtica	2,9	6,6
Bàsquet	5,7	2,9
Muntanyisme/senderisme/excursionisme	5,0	3,3
Esquí i altres esports d'hivern	4,9	2,8
Tennis	5,8	1,4
Atletisme	5,5	0,9
Pàdel	3,8	1,9
Aiquagim	0,0	6,6
Gimnàstica de manteniment a casa	1,8	3,7
Ioga	0,9	4,4
Musculació, culturisme i halterofília	3,7	0,2

Font: Secretaria General de l'Esport, 2001.

En realitat, el que veiem amb aquests primers exemples és que dones i homes tenen cultures esportives diferents. Reprodueixen en l'esport els valors que han adquirit en el seu procés de socialització; d'aquesta manera el poden fer seu. Si l'esport fos un món aliè amb un sistema de valors i normes estranyes per a ells i elles, no el farien seu. Les dones han estat les darreres a accedir a l'esport. I si ho han fet, és perquè hi han projectat les seves maneres de fer (Puig, 2001). S'hi senten bé i les institucions responsables de l'esport han entès aquesta

demanda i han posat els mitjans per fer-la possible. En la figura 2 fem un resum dels trets més característics de les cultures esportives masculina i femenina.

Figura 2. Dues cultures esportives

Les dues cultures a què ens referim estan en interacció; no es pot dir que es tracti de dos mons separats, sinó que coexisteixen. El sistema esportiu dóna la possibilitat d'expressar comportaments variats.

Si bé les dones, en termes absoluts, practiquen menys que els homes, quan ho fan, n'hi ha més que en fan un o més cops per setmana (60,8 % respecte a 58,9 %). La vinculació al model tradicional de l'esport per part de les dones és inferior. Fan menys competició, tenen menys llicències federatives i formen o han format part d'un club en menor proporció.

El fet que en el sistema esportiu es doni cabuda a formes diferents d'expressar-se esportivament, no exclou que també es donin desigualtats per motiu del

sexe. En parlar de cultures esportives diferenciades, ens referim a tendències generals. Ara bé, cada cop més assistim a processos d'individualització del gènere segons els quals cada persona expressa la seva identitat sexual més enllà dels estereotips hegemònics. I això també es reflecteix en l'esport quan veiem homes que practiquen gimnàstiques dolces i dones que fan futbol o rugbi. Fa uns anys això hauria estat impensable. Aquestes dones sí que pateixen un tracte desigual per poder desenvolupar els esports que han triat. I el mateix passa amb el reduït nombre de dones que ocupen llocs de decisió o tècnics en organitzacions esportives. Tot i que l'enquesta que ara s'analitza no s'ha centrat en aquests aspectes, hem cregut oportú fer-ne esment perquè centrar-nos en la diferència sense referir-nos a la desigualtat hauria estat una perspectiva parcial de l'anàlisi dels comportaments esportius des de la perspectiva del gènere.

3.2. La pràctica esportiva segons l'edat

Quan analitzem les actituds davant l'esport segons l'edat, hi veiem reflectides circumstàncies pròpies de cada un dels cicles de vida que viuen les persones.

La pràctica esportiva (subjectiva) va oscil·lant segons els grups d'edat (taula 14). La xifra més elevada és la del grup de 15 a 25 anys, en què fa esport el 59,3 % de les persones. Entre 35 i 44 anys la xifra és el 47,8 %, i augmenta una mica entre 45 i 64 anys. A partir de 65 anys és del 44,3 %. Temps enrere la corba de participació era descendent del grup més jove al més gran. Això s'explicava perquè les generacions més grans no havien tingut oportunitats d'accedir a la pràctica esportiva en la infància i joventut i no havien incorporat l'hàbit; es parlava d'efecte de generació.

	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 o més
	%	%	%	%	%	%
Pràctica subjectiva	59,3	52,7	47,8	50,	52,7	44,3
Pràctica objectiva	91,6	89,6	82,5	85,9	86,9	80,8
	(406)	(305)	(603)	(383)	(348)	(496)

Font: Secretaria General de l'Esport, 2009

Actualment, fins i tot les persones més grans ja han tingut més possibilitats de fer esport i les oscil·lacions que trobem entre grups d'edat semblen més degudes a cicles de vida que permeten incorporar l'esport amb més o menys facilitat. En aquest sentit, és rellevant que entre 55 i 64 anys els 47,6 % de les persones que no fan esport diuen que en tornaran a fer amb seguretat o molt probablement, i que són precisament els grups d'edat més avançada que, quan fan esport, en fan amb major freqüència (taula 15). Fa uns anys, aquesta visió tan positiva de l'esport a edats avançades no es donava; les persones grans d'avui saben que l'esport és beneficiós per a les seves vides.

Taula 15. Freqüència de pràctica esportiva segons edat

segons edat	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 o més
	%	%	%	%	%	%
1 o més cops per setmana	55,2	51,6	53,8	59,0	66,4	79,7
Amb menys freqüència	23,1	26,4	24,3	21,8	17,0	8,5
Només per vacances	14,9	13,7	14,9	13,8	9,3	4,9
Actualment ja no practica aquest esport	6,2	6,7	6,1	4,6	5,8	5,7
NS/NC	0,5	1,5	1,0	0,7	1,5	1,2
Total	100	100	100	100	100	100
	(377)	(273)	(499)	(330)	(302)	(401)

Font: Secretaria General de l'Esport, 2009

El que sí que queda clar és que a cada edat els esports practicats són diferents (taula 16). Es trien els que són apropiats per les condicions físiques. La cultura esportiva s'ha estès i la gent ha après que tothom té possibilitats de fer esport sempre que s'adapti a les possibilitats de cadascú.

Taula 16. Esports més practicats (pràctica subjectiva)

segons edat	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 o més
	%	%	%	%	%	%
Caminar (com exercici físic)	1,4	3,6	11,2	29,3	41,3	56,2
Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	12,4	22,5	18,2	8,8	15,6	18,9
Natació recreativa	13,1	15,8	14,1	17,9	16,0	14,2
Bicicleta de muntanya/mountainbike	3,6	12,0	12,3	9,8	7,9	1,4
Ciclisme recreatiu	3,7	5,9	13,2	12,5	5,9	1,6
Futbol onze, futbol 7	20,8	11,2	7,3	1,4	1,1	0,0
Cursa a peu(jogging)	5,1	15,7	12,2	6,3	3,7	0,6
Aeròbic, rítmica, expressió corp, gymjazz, step,etc.	5,0	6,6	8,8	11,3	7,5	2,5
Futbol sala, futbet	15,3	9,0	4,3	5,7	0,0	0,0
Bicicleta estàtica	3,1	5,3	3,8	7,1	6,3	2,6
Bàsquet	15,4	4,0	4,5	0,5	0,0	0,0
Muntanyisme/senderisme/excursionisme	1,0	2,7	3,3	10,-	6,2	3,6
Esquí i altres esports d'hivern	6,4	3,3	4,6	4,2	3,8	1,1
Tennis	4,9	4,6	3,9	4,6	2,2	3,0
Atletisme	5,0	1,9	7,2	2,7	2,2	0,0
Pàdel	0,8	7,1	5,7	4,3	0,0	0,0
Aiquagim	0,0	1,1	0,8	2,0	8,4	6,4
Gimnàstica de manteniment a casa	0,8	0,4	2,9	2,5	2,3	6,2
Ioga	0,9	2,4	1,3	1,1	5,1	4,7
Musculació, culturisme i halterofília	4,9	3,8	1,3	0,9	1,8	0,5

Font: Secretaria General de l'Esport, 2009

Caminar és cosa de les persones més grans (56,2 %). La gimnàstica de manteniment i la natació recreativa queden més repartides, però són les altres dues activitats practicades a partir de 55 anys; la resta són practicades amb proporcions molt baixes. A la resta d'edats les pràctiques són molt més diversificades i els esports tradicionals de caràcter reglamentat (bàsquet, futbol, atletisme...) es combinen amb d'altres més recreatius.

La competició, tenir llicència federativa i l'associacionisme són propis de la gent jove. La competició (en lligues nacionals, locals o amb amistats) disminueix radicalment després dels 24 anys. Entre 15 i 24 en fan el 39,4 %, entre 25 i 34, el 17,7 %, i a 65 o més és el 4,8 %. El nombre de llicències no disminueix

tant (27,6 % entre 15 i 24 i 14,8 % a partir de 65); creiem que aquí pot influir l'obligatorietat d'obtenir-la a les federacions de caça, pesca i golf, activitats practicades per gent gran. En canvi, fer esport com a activitat d'un club, associació, organització o federació és cosa de joves (25,1 %), i formar o haver format part d'una associació esportiva també (taula 17).

Taula 17. Forma o ha format part d'un club o associació esportiva

segons edat	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 o més
	%	%	%	%	%	%
	67,1	61,3	54,9	49,1	41,1	26,6

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

Fer-se membre d'un club o associació esportiva també es justifica per motius propis de cada edat. Fins a 44 anys, al club “puc practicar amb serietat l'esport que m'interessa”, “és la millor manera de fer l'esport amb regularitat” i “em permet tenir accés a bones instal·lacions”. En canvi, a partir de 55 el que predomina és la idea de club com a entorn social: “pots relacionar-te amb moltes persones” i “allà hi trobo les amistats”.

Les preferències pel que fa als llocs de pràctica també varien (taula 18). L'ús dels espais públics són cosa dels més grans, mentre que els centres privats esportius de *fitness* ho són dels més joves. Aquests últims ocupen més tota mena d'espais, la qual cosa s'explica perquè practiquen un ventall més ampli d'activitats.

Finalment, tot i que la manca de temps i el cansament són motius que a totes les edats es consideren importants per no fer esport, entre 15 i 24 anys un motiu que a cap altra edat és important és “els estudis exigien massa” (35,5 %), i a més de 65 ho són l'edat (46,7 %) i la salut (28,2 %).

Si en analitzar l'esport segons la perspectiva de gènere hem vist que homes i dones l'adaptaven a les característiques de la seva socialització, en l'apartat

que ara acabem veiem cal afegir que també ho fan a les pròpies de cada un dels cicles vitals en què es troben.

Taula 18. Llocs de pràctica segons edat

	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 o més
	%	%	%	%	%	%
En espais públics (carrers, places, muntanyes, bars)	28,4	37,4	40,7	46,4	53,1	56,6
Una instal·lació municipal o pública	22,4	20,2	22,3	16,1	14,6	14,6
En un domicili (apartaments, comunitaris)	10,1	10,3	10,3	11,1	11,5	12,5
Un centre esportiu privat (<i>fitness</i>)	11,7	12,0	9,5	10,1	9,0	7,0
Un club o associació esportiva	9,3	7,0	6,7	6,2	3,9	4,3
En espais privats a l'aire lliure (pistes d'esquí, circuits de motos, etc.)	6,6	7,1	5,9	6,4	2,3	1,4
Un centre d'ensenyament	8,1	1,6	2,1	1,2	1,9	1,6
Una empresa privada (centre de treball empresa no esportiva)	2,4	2,8	1,2	1,0	1,0	0,6
NS/NC	0,5	1,1	1,3	1,2	2,1	1,4
Total	100	100	100	100	100	100
	(377)	(273)	(499)	(330)	(302)	(401)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009

3.3. La pràctica esportiva segons els nivells d'instrucció

Els nivells d'instrucció són reveladors de posicions socials. Veurem com, analitzada des d'aquesta perspectiva, la pràctica esportiva és un element diferenciador de grups socials. L'enquesta que tractem reproduïx, un cop més, allò que en repetides ocasions han posat de manifest persones que han investigat sobre aquest tema⁴.

Entre qui té estudis primaris no acabats i qui en té de secundaris hi ha una diferència del 22 % pel que a fa la pràctica subjectiva (taula 19). Les dades no varien gaire si es té en compte l'objectiva (20,3 %). L'hàbit esportiu està incorporat en els estils de vida de persones amb estudis universitaris; són les més sensibles als beneficis de l'esport i, a més, han fet d'aquesta pràctica una manera preferent de gaudir del seu temps de lleure. Entre els altres col·lectius, això no és tan corrent. Tot i així, és interessant veure que els índexs de freqüència més elevats són entre qui té estudis primaris no acabats; el 77,9 % fa esport un o més cops per setmana.

⁴ Volem fer especial esment de l'obra de Christian Pociello, que ja en els anys vuitanta va tractar acuradament aquest tema. Entre d'altres, vegeu Pociello, 1981.

Entre aquest col·lectiu l'esport no és un hàbit generalitzat però, per a qui ho és, es converteix en una activitat que l'apassiona i a la qual se sent plenament abocat.

Taula 18. Pràctica esportiva subjectiva

segons nivell d'instrucció	primaris no acabats	primaris	secundaris	universitaris
	%	%	%	%
Practica esport	38,1	48,5	51,2	60,6
No en practica	61,9	51,5	48,8	39,4
Total	100	100	100	100
	(320)	(959)	(679)	(561)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009

En els motius tant per practicar esport com per no fer-ho també hi veiem aquesta manera diferent de percebre l'esport. Malgrat que hi ha motius que destaquen en tots els grups i dels quals ja ens hem ocupat en el capítol anterior, si analitzem allò que distingeix un grup dels altres observem que per la gent amb estudis primaris no acabats un motiu important de pràctica és “per recomanació mèdica” (45,9 %), mentre que la que en té d'universitaris dóna més importància a “mantenir-se en forma o millorar la salut” (85,3 %) o a “per evasió” (34,2 %); són decisions personals, es té la convicció de les bondats de l'esport, no cal que la seva pràctica sigui recomanada. I encara que els percentatges no siguin gaire elevats, es pot interpretar de la mateixa manera –poca incorporació de l'esport en els estils de vida– el fet de dir que no es fa esport “per l'edat” (15 %) o perquè “no hi veu cap utilitat” (5,8 %), com fan saber les persones que no tenen acabats els estudis primaris. Segons aquests dos motius de no pràctica, l'esport és quelcom llunyà de la seva vida.

Els esports més practicats també són diferenciadors de posicions socials (taula 20). Deixant de banda els que tothom fa, excursionisme, pàdel i golf són més practicats per qui té estudis universitaris; futbol sala, futbet i bàsquet per qui té d'estudis primaris i secundaris; i caminar és molt superior a qualsevol altra

activitat entre les persones que tenen menys que estudis primaris; diuen fer-ho el 44,5 % de les persones enquestades d'aquest grup. A més, com més elevat és el nivell d'estudis, més varietat d'activitats practicades.

Taula 20. Esports més practicats (pràctica subjactiva) segons nivell d'instrucció

	Primaris no acabats	Primaris	Secundaris	Universitaris
	%	%	%	%
Caminar (com exercici físic)	44,5	28,7	12,9	17,3
Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	13,9	13,9	18,4	16,4
Natació recreativa	12,8	14,2	12,2	19,5
Bicicleta de muntanya/mountainbike	2,6	8,4	7,4	9,2
Ciclisme recreatiu	4,2	7,5	8,2	7,6
Futbol onze, futbol 7	5,7	8,8	7,4	6,0
Cursa a peu(jogging)	0,6	5,0	9,5	10,3
Aeròbic, rítmica, expressió corp, gymjazz, step, pilates, etc.	5,3	5,9	7,2	8,8
Futbol sala, futbol	1,1	7,0	7,9	3,6
Bàsquet	3,4	4,4	6,1	3,5
Bicicleta estàtica	2,0	2,6	6,9	4,8
Muntanyisme/senderisme/excursionisme	0,0	3,0	3,2	8,6
Esquí i altres esports d'hivern	2,6	3,1	3,4	6,1
Tennis	1,1	1,5	6,0	6,1
Atletisme	2,5	1,2	4,8	5,8
Pàdel	0,0	1,5	4,9	4,2
Aiquagim	4,4	3,3	3,1	1,7
Gimnàstica de manteniment a casa	4,6	3,3	1,7	1,8
Ioga	3,6	1,8	3,0	2,2
Musculació, culturisme i halterofília	0,0	1,8	4,2	1,4
Dansa	0,0	1,9	1,3	2,5
Golf, minigolf	0,0	0,7	3,0	2,3
Arts marçials i defensa pers.(judo, karate, etc.)	0,6	2,2	0,7	1,8

Font: Secretaria General de l'Esport, 2009.

No es dona una diferenciació destacable quant a la possessió o no de llicència federativa. En canvi, sí que n'hi ha quant al fet de formar o haver format part d'un club o associació esportiva i la participació en competicions. L'experiència associativa és ascendent a mesura que el nivell d'estudis augmenta (17,6 % sense estudis primaris i 66,1 % universitaris). La competició diferencia molt qui

no té estudis primaris (9,6 %) de la resta de grups, que estan entre el 15 i el 20 %, i són les persones amb estudis secundaris les que en fan més (20,2 %).

Per últim, els espais públics són l'espai clarament preferit per qui no té els estudis primaris acabats (taula 21). Aquests espais són llocs de trobada, de lliure accés, situats prop del lloc de residència, i tenen una funció important per a la reproducció del capital social d'aquest col·lectiu (Puig; Maza, 2008). Tothom fa servir les instal·lacions públiques en proporció quasi igual tot i les diferències en els nivells de renda. I les persones amb nivell d'estudis universitaris tenen més varietat de llocs de pràctica (també fan més activitats) i fan servir més que els altres grups els espais privats a l'aire lliure, com ara les pistes d'esquí o els circuits de motos.

Taula 21. Llocs de pràctica segons nivell d'instrucció

	Primària no acabada	Primària	Secundària	Universitària
	%	%	%	%
En espais públics (carrers, places, muntanyes, bars)	56,9	43,6	37,7	39,6
Una instal·lació municipal o pública	18,3	20,6	20,5	16,5
En un domicili (apartaments, comunitaris)	9,8	10,4	11,3	11,3
Un centre esportiu privat (<i>fitness</i>)	4,1	8,9	10,8	12,2
Un club o associació esportiva	2,7	5,8	7,8	7,4
En espais privats a l'aire lliure (pistes d'esquí, circuits de motos, etc.)	3,0	4,4	5,7	6,5
Un centre d'ensenyament	2,3	3,9	2,5	3,2
Una empresa privada (centre de treball empresa no esportiva)	1,4	1,3	2,3	1,2
NS/NC	1,5	1,0	1,1	1,5
Total	100	100	100	100
	(234)	(805)	(598)	(525)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

3.4. Pràctica esportiva segons territoris

A l'hora d'analitzar els hàbits esportius segons el territori de procedència de qui el practica, s'han fet servir dos tipus de classificacions d'aquest: segons regions administratives de la Generalitat de Catalunya i segons la dimensió del municipi.

Tant en un cas com en l'altre, les diferències detectades entre territoris són mínimes (taules 22 i 23). Aquí rau, precisament, l'interès d'aquesta variable, ja que no hi trobem diferències ni desigualtats significatives. La pràctica es reparteix per tot el territori, havent-hi una diferència el 10 % entre la regió que té índexs més elevats (comarques centrals) i la que en té menys (Tarragona / Terres de l'Ebre). És en els municipis de 2.000 a 100.000 habitants on els índexs són més elevats.

Taula 22. Pràctica esportiva subjectiva

segons regions administratives	Regió Metropolitana	Comarques Centrals	Girona	Ponent/ Pirineus	Tarragona/ Terres de l'Ebre
	%	%	%	%	%
Practica esport	48,6	56,7	54,7	55	46,3
No en practica	51,4	43,3	45,3	45,0	53,7
Total	100	100	100	100	100
	(1370)	(271)	(300)	(271)	(329)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

Taula 23. Pràctica esportiva subjectiva

segons dimensions del municipi	fins a 2.000	2.001- 10.000	10.001- 50.000	50.001- 100.000	100.001- 500.000	més de 500.000
	%	%	%	%	%	%
Practica esport	48,4	54	50,1	52,4	47,1	18,3
No en practica	51,5	46,0	49,9	47,6	52,9	48,5
Total	100	100	100	100	100	100
	(124)	(349)	(683)	(313)	(515)	(558)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

Aquestes similituds en la proporció de pràctica esportiva no es mantenen tant en el cas de les activitats més practicades a cada regió administrativa o a cada municipi, sobretot en aquesta última variable. Com es pot veure a la taula 24, caminar té tendència a practicar-se menys com més gran és el municipi, amb una diferència de més de deu punts percentuals entre els municipis més petits (30,8 %) i els més grans (20,3 %). Aquest comportament també es dona en el cas de la bicicleta de muntanya, més practicada als municipis més petits (11,3 %). Succeeix a la inversa en la gimnàstica de manteniment en un centre

esportiu, la natació recreativa i esports convencionals com el futbet i futbol sala o el bàsquet, en què a mesura que augmenta la dimensió del municipi n'augmenta lleugerament la pràctica.

Pel que fa a la diferenciació per regions, torna a destacar la gimnàstica de manteniment en un centre esportiu, així com l'esquí i altres esports d'hivern, activitats que predominen més en la regió metropolitana que en la resta d'àrees. Les Comarques Centrals són les més caminadores (28,1 %) i on més futbol 11 i futbol 7 es fa (12,1 %), mentre que a Ponent/Pirineus destaquen el ciclisme recreatiu i la bicicleta estàtica amb percentatges lleugerament superiors als de la resta de regions; Tarragona i Terres de l'Ebre té el major percentatge de gent que fa natació recreativa. Tot i aquestes variacions, insistim en l'absència de grans diferències entre aquests territoris.

Taula 24. Esports més practicats

segons regions administratives	Regió Metropolitana	Comarques Centrals	Girona	Ponent/Pirineus	Tarragona/Terres de l'Ebre
	%	%	%	%	%
Caminar (com a exercici físic)	20,1	28,1	27,8	27,6	21,5
Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	18,5	16,9	10,8	15,5	10,3
Natació recreativa	15,6	15,2	12,6	13,2	16,6
Bicicleta de muntanya	5,8	10,9	12,9	6,9	8,8
Ciclisme recreatiu	6,8	6,1	9,9	10,3	5,3
Futbol 11, futbol 7	6,5	12,1	8,6	6,4	5,5
Cursa a peu (jòquing)	7,1	7,1	10,2	3,5	8,4
Aeròbic, rítmica, expressió corp., <i>gymjazz</i> , <i>step</i> , etc.	7,4	6,4	6,0	7,7	5,6
Futbol sala, futbet	6,7	2,9	5,4	4,2	6,7
Bicicleta estàtica	5,1	4,0	1,6	5,9	4,3
Bàsquet	5,6	4,4	3,0	1,9	3,7
Muntanyisme/senderisme/excursionisme	4,6	3,4	3,0	4,5	4,8
Esquí i altres esports d'hivern	4,3	1,8	6,7	2,1	3,6

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

Taula 25. Esports més practicats

segons dimensions del municipi	fins a	2.001-	10.001-	50.001-	100.001-	més de
	2.000	10.000	50.000	100.000	500.000	500.000
	%	%	%	%	%	%
Caminar (com a exercici físic)	30,8	24,2	26,3	19,0	21,7	20,3
Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	11,7	12,3	16,7	18,4	14,7	18,2
Natació recreativa	12,1	13,8	13,3	14,3	14,7	19,0
Bicicleta de muntanya	11,3	12,3	9,3	11,3	5,6	2,1
Ciclisme recreatiu	7,0	9,7	9,0	4,2	7,3	5,7
Futbol 11, futbol 7	9,1	11,9	5,9	8,4	8,2	4,3
Cursa a peu (jòguing)	4,3	8,9	7,5	9,5	6,6	5,7
Aeròbic, rítmica, expressió corp., <i>gymjazz</i> , <i>step</i> , etc.	7,9	5,6	8,3	7,1	4,2	8,1
Futbol sala, futbol	5,4	5,2	4,1	7,2	5,5	7,8
Bicicleta estàtica	1,6	3,7	4,0	6,5	4,4	5,1
Bàsquet	1,7	3,0	5,9	5,4	4,0	4,3
Muntanyisme/sendènisme/excursionisme	4,9	1,1	4,0	4,2	8,4	2,9
Esquí i altres esports d'hivern	4,4	4,1	4,1	3,6	3,5	4,3

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

Els espais de pràctica més triats pels habitants de cada territori són, en tots els casos i en proporcions similars, els espais públics. En segon lloc, ara amb percentatges diferents, la instal·lació municipal o pública, la utilització de la qual no es dona en la mateixa mesura a tots els municipis. Mentre que en els municipis petits la gent acudeix més a centres municipals (24,7 %), en els de major grandària ho fa a centres esportius privats (11,1 %).

Taula 26. Llocs de pràctica

segons dimensions del municipi	fins a	2.001-	10.001-	50.001-	100.001-	més de
	2.000	10.000	50.000	100.000	500.000	500.000
	%	%	%	%	%	%
En espais públics (carrers, places, muntanyes, bars)	45,3	42,1	40,1	41,0	41,8	43,7
Una instal·lació municipal o pública	24,7	22,4	21,6	19,8	17,4	14,1
En un domicili (apartaments, comunitaris)	10,9	13,1	11,7	9,3	9,9	10,0
Un centre esportiu privat (<i>fitness</i>)	5,5	8,1	10,5	11,1	9,9	11,1
Un club o associació esportiva	3,4	4,8	6,6	6,9	7,7	7,3
En espais privats a l'aire lliure (pistes d'esquí, circuits de motos, etc.)	5,3	5,4	4,7	4,7	5,3	6,1
Un centre d'ensenyament	2,8	1,7	2,4	2,9	4,2	4,6
Una empresa privada (centre de treball empresa no esportiva)	0,5	1,1	1,2	2,0	1,9	2,0
NS/NC	1,1	1,1	0,8	1,3	1,7	1,1
Total	100	100	100	100	100	100
	(110)	(292)	(571)	(282)	(434)	(493)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

L'associacionisme està igualment arrelat a totes les regions catalanes i, en canvi, no ho està de la mateixa manera si analitzem les dades segons les dimensions dels municipis. I és que en els menors de 2.000 habitants hi ha menys activitat associativa (37,6 %), amb una diferència del 16,1 % respecte als municipis de més associacionisme, els majors de 500.000 habitants (53,7 %). A l'hora de competir, es fa pràcticament igual al conjunt de regions. En canvi, hi ha diferències entre les localitats de més de 500.000 habitants, on l'esport es manifesta de manera més recreativa i menys competitiva que en municipis d'altres dimensions. Així ho mostra la taula 27.

Taula 27. Grau de competició segons dimensions del municipi

	fins a 2.000	2.001- 10.000	10.001- 50.000	50.001- 100.000	100.001- 500.000	més de 500.000
	%	%	%	%	%	%
Participa en lligues o competicions esportives estatals	2,0	3,4	3,2	4,8	3,1	1,2
Participa en lligues o competicions locals o provincials	9,1	9,8	10,5	5,9	7,3	7,1
Competeix amb amics i/o amigues per divertir-se	4,4	4,6	4,3	6,6	6,7	5,1
Fa esport sense preocupar-se de competir	83,2	79,6	80,0	81,0	81,9	84,5
Altres motius	0,9	1,4	1,5	0,3	0,3	0,0
NS/NC	0,3	1,2	0,6	1,4	0,8	2,1
Total	100	100	100	100	100	100
	(110)	(292)	(571)	(282)	(434)	(493)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009

Quant als motius de pràctica on trobem diferències territorials, destaca la raó “per trobar els amics i/o amigues”. Els municipis de menys grandària fan més esport amb aquesta finalitat que els de més de 500.000 habitants. En canvi, l'estètica i la línia preocupa més a les grans àrees que a les petites localitats, amb el 34,4 % de persones en municipis superiors als 500.000 habitants que practiquen per aquest motiu, davant el 26,1 % a municipis fins a 2.000 habitants.

Els motius de no pràctica difereixen significativament entre regions. A la regió metropolitana i les comarques centrals té més pes la falta de temps que a la resta de zones (43,9 i 46,4 %, respectivament), mentre que la salut és un

impediment més important per fer esport a Girona (25,6 %) que a la resta de regions. Els habitants de Tarragona / Terres de l'Ebre són els que més assenyalen l'edat com a motiu de no pràctica (11,7 %), i els de Ponent / Pirineus, la mandra i la desgana (9,8 %) i el cansament (9,7 %). A les Comarques Centrals és on menys agrada l'esport, i aquesta és una de les raons principals per no practicar-lo (14,5 %), un motiu amb una influència important també als municipis amb més de 500.000 habitants (12,8 %).

En definitiva, tret de les variacions comentades, no apreciem grans diferències per àmbits territorials, i aquestes es presenten en menor mesura en l'anàlisi per regions que segons municipis.

Aquest fet demostra que l'esport ja no és exclusivament una activitat urbana, com passava anys enrere. La diferenciació entre el món rural i el món urbà pel que fa als estils de vida ha anat desapareixent i, per tant, podem afirmar que el conjunt de la societat s'ha esportivitzat, independentment de l'hàbitat de les persones.

3.5. Recapitulació

Segons hem vist en aquest capítol, el grau de diferenciació entre persones que practiquen esport és molt elevat. Segons les edats, el gènere i, molt en menor mesura, el lloc de residència influeixen perquè es faci més o menys esport i d'una manera o altra. El més important, però, és que les variables esmentades no actuen de forma aïllada, sinó que són interdependents; és a dir, segons la manera com es combinin donen com a resultat un determinat tipus de pràctica. Vèiem així, per exemple, que les persones grans amb nivells d'instrucció elevats fan quasi igual o més esport que les joves amb estudis primaris o primaris no acabats (taula 28).

Taula 28. Interdependència de variables: participació esportiva segons nivell d'estudis i edat

Estudis primaris	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 o més
	%	%	%	%	%	%
Practica esport	56,7	37,9	40,8	46,2	53,2	48,8
No practica	43,3	62,1	59,2	53,8	46,8	51,2
	(202)	(69)	(182)	(148)	(166)	(190)
Estudis superiors						
	%	%	%	%	%	%
Practica esport	58,6	64,5	59,7	57,3	63,7	58,1
No practica	41,4	35,5	40,3	42,7	36,3	41,9
	(42)	(118)	(188)	(98)	(69)	(46)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

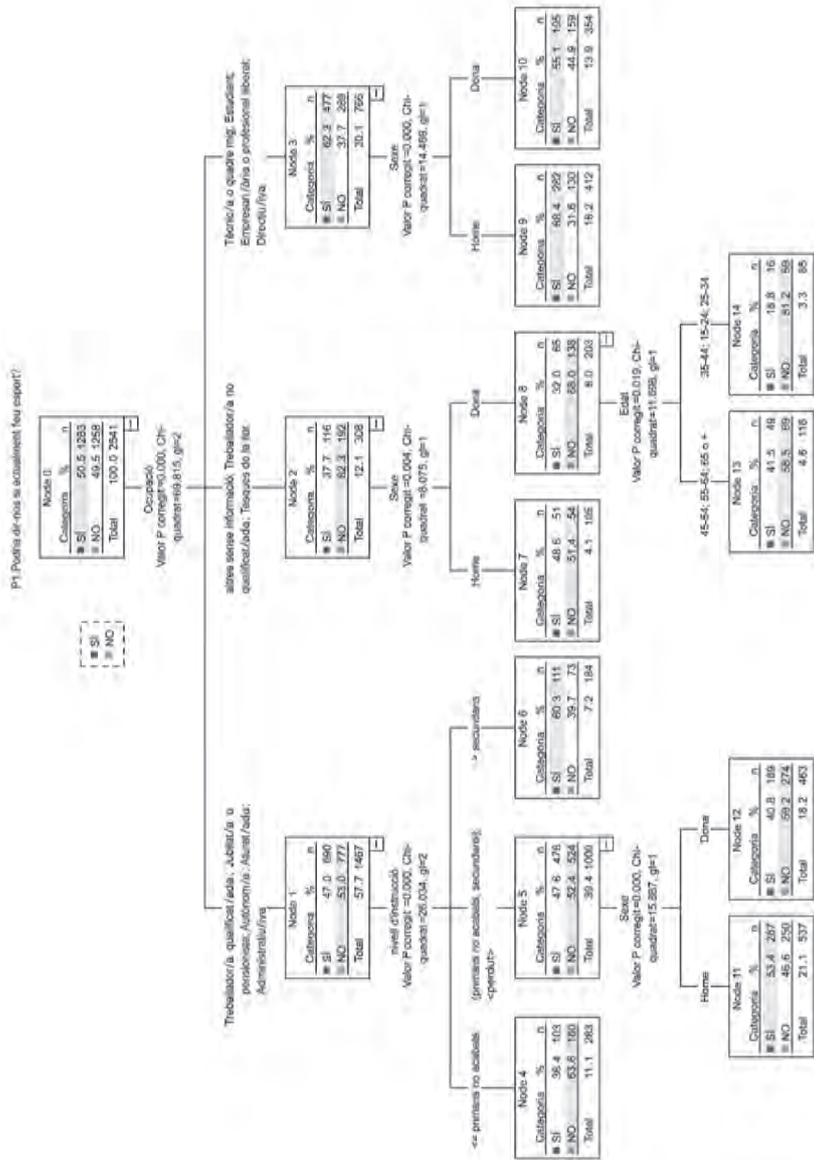
Aquestes dades ens alerten sobre el fet que l'esport és un hàbit que està incorporat en els modes de vida. No és una cosa a part, és quelcom que dona identitat, que forma part dels hàbits quotidians, que s'ha après en el curs de la socialització. Forma part, en definitiva, de les maneres de fer de cada col·lectiu social (en uns més que en els altres), i només s'acaba d'entendre en profunditat si s'analitza des d'aquesta perspectiva. És el que fem en el capítol següent.

4 Les tipologies de practicants

L'anàlisi de segmentació de la variable pràctica esportiva és un procediment estadístic que mostra la interdependència de variables a què ens referíem en el capítol anterior i, a més, explica quines són les variables més influents a l'hora de practicar esport o no. De forma progressiva, va discriminant aquestes variables fins a arribar a establir unes tipologies de practicants en què podem integrar totes les variables independents que hem anat examinant de forma separada.

A continuació, en la figura 3 es mostra gràficament el resultat de l'anàlisi de segmentació.

García Ferrando va aplicar aquesta prova estadística en les enquestes sobre hàbits esportius de la població espanyola de l'any 2000 i del 2005 (García Ferrando, 2001 i 2006). Els resultats que hem obtingut són semblants als de l'any 2005 (taula 29). Hem pres com a referència la pràctica esportiva subjectiva. Si haguéssim agafat l'objectiva, hauria estat més difícil identificar els grups, atès que totes les persones que els componen fan alguna mena d'activitat física. En canvi, si s'agafa el concepte més restrictiu d'esport, les diferències són més grans i fan aparèixer comportaments més diferenciats. De fet, la pràctica subjectiva permet veure aquelles persones que realment tenen interioritzat l'hàbit esportiu. Aquesta interiorització discrimina els grups analitzats.

La categoria socioprofessional és la primera variable que discrimina els grups de practicants. Hi ha tres grans grups: treballadors/es qualificats/ades, tècnics/ques o quadres mitjos, i treballadors/es no qualificats/ades. En el primer cas trobem una nova discriminació deguda al nivell d'estudis, primaris no acabats, secundaris i universitaris. Finalment, en els estudis secundaris el gènere és la darrera variable que discrimina. Pel que fa als i a les tècniques o quadres mitjos, la següent i última diferenciació és deguda al gènere. Això també passa amb el grup de treballadors i treballadores no qualificades però, a més, en el cas de les dones hi ha una nova diferenciació deguda a l'edat: les de 45 anys i més i les de menys de 45 anys. En total s'obtenen nou grups de practicants. A la taula 29 els hem agrupat per ordre d'intensitat de la pràctica esportiva, de més a menys.

Taula 29. Tipologies de practicants segons l'anàlisi de segmentació de la variable pràctica esportiva

Grup	Perfil	% de pràctica esportiva
1	Homes, tècnics o quadres mitjos (alta ocupació)	68,4
2	Homes i dones, treball qualificat, estudis superiors	60,3
3	Dones, tècniques o quadres mitjos (alta ocupació)	55,1
4	Homes, treball qualificat, estudis secundaris	53,4
5	Homes, treball no qualificat	48,6
6	Dones, treball no qualificat, majors de 45 anys	41,5
7	Dones, treball qualificat, estudis secundaris	40,8
8	Homes i dones, treball qualificat, estudis primaris no acabats	36,4
9	Dones, treball no qualificat, menors de 45 anys	18,8

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

A continuació, hem fet una anàlisi més aprofundida de cada grup fent una descripció dels trets més rellevants del seu comportament esportiu i diferenciadors en relació amb els altres, i també dels motius per no fer esport, especialment en el cas dels grups que tenen un índex de participació esportiva inferior.

4.1. Competir

El grup que té un índex de participació esportiva (subjectiva) superior (68,4 %) està compost per homes que són tècnics o quadres mitjos. D'aquests, el 54,6 % en fa un o més cops per setmana.

El ventall d'activitats practicades és molt ampli –no es limiten a algunes– i combinen esports tradicionals (futbol, atletisme, bàsquet, muntanyisme, esquí...) amb d'altres més recents (ciclisme recreatiu, gimnàstica de manteniment...) (taula 30). Aquesta varietat queda reflectida en les activitats més practicades segons un criteri tant subjectiu com objectiu.

Taula 30. Activitats més practicades pel grup "per competir"

Pràctica subjectiva		Pràctica objectiva	
	%		%
Futbol onze, futbol 7	16,3	Caminar (com exercici físic)	35,9
Cursa a peu (jogging)	13,5	Natació recreativa	38,5
Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	12,1	Muntanyisme/sendensme/excursionisme	30,9
Natació recreativa	11,6	Ciclisme recreatiu	25,3
Atletisme	10,3	Cursa a peu (jogging)	34,2
Bicicleta de muntanya/mountainbike	9,6	Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	16,9
Futbol sala, futbet	9,3	Bicicleta estàtica	16,3
Ciclisme recreatiu	8,6	Aeròbic, rítmica, expressió corp, gymjazz, step, etc.	6,6
Esquí i altres esports d'hivern	7,7	Bicicleta de muntanya/mountainbike	19,3
Tennis	7,2	Gimnàstica de manteniment a casa	8,9
Bàsquet	6,4	Futbol onze, futbol 7	23,6
Muntanyisme/sendensme/excursionisme	5,2	Futbol sala, futbet	20,6
Caminar (com exercici físic)	4,1	Bàsquet	20,7
Pàdel	4,1	Aiguagim	2,9
Musculació, culturisme i halterofília	4,1	Esquí i altres esports d'hivern	14,3

Font: Secretaria General de l'Esport 2009

A banda dels motius per fer esport que dona la majoria de les persones enquestades, en aquest grup destaca que es fa esport per trobar els amics (47,1 %) i per competir (29,7 %). El 38,1 % d'aquests homes competeixen en lligues o competicions o amb amics (recordem que per al conjunt de la població, aquesta xifra és del 16,5 %). El 24,1 % té llicència federativa, el 74,2 % ha tingut experiència associativa i el 33 % practica en un club. Per últim, són els que més surten del municipi per fer esport (58,6 %).

Aquests homes representen el que podríem anomenar el model tradicional d'esport que esmentàvem en la introducció d'aquest informe. Dediquen molta part del seu temps lliure a l'esport, tenen l'hàbit esportiu interioritzat, valoren positivament l'esport, saben gestionar el seu temps per trobar moments per fer-lo, i una bona part de la seva vida discorre a l'entorn d'aquesta activitat. L'esport n'és un element identificador.

4.2. Lleure

El segon grup pel que fa a un índex superior de participació esportiva (subjectiva), és el de dones i homes que tenen ocupacions de nivell mitjà i estudis universitaris. El 60,3 % de les persones d'aquest grup fa esport. La freqüència de pràctica també és elevada. El 60,7 % en fa un o més cops per setmana. Es tracta, doncs, d'un grup que també té incorporat l'hàbit esportiu en les seves formes de vida.

Tanmateix, el seu perfil és molt diferent de l'anterior. Totes les dades que el caracteritzen s'orienten cap a una pràctica de lleure en què predominen uns valors i unes maneres de fer diferents. Seguint la denominació dels models de Willimczik (2009), podem parlar en aquest cas d'un model esportiu de vivència.

Totes les activitats més practicades per aquest grup ja no s'ajusten a la definició estricta d'esport. Són més recreatives, menys reglamentades, informals...

Destaquem: gimnàstica de manteniment, bicicleta tot terreny, natació recreativa i muntanyisme/senderisme. També és el grup que més practica el ioga. Si comparem les activitats que el grup fa i considera que són esport (pràctica subjectiva) i les que fa encara que no ho consideri (pràctica objectiva), el perfil és bastant similar tot i que augmenten els índexs. Així, per exemple, si s'agafa l'exemple del ioga, en el primer cas diu que en fan el 4,3 % de les persones d'aquest grup i, en realitat, en fa el 13,2 %.

Augmenta la proporció de persones que fan esport pel seu compte (72,6 %) i disminueix la de les que en fan en un club o associació (15,1 %), que tenen llicència federativa (15,1 %) o que fan competició (8,3 %). Com que fan activitats més recreatives, augmenta l'ús dels espais públics (urbans i del medi natural) per a la pràctica (42,8 %) però, en canvi, s'estan més en el propi municipi (63,4 %).

La motivació per competir és baixa en aquest grup si la comparem amb l'anterior (12,2 %). En canvi, es fa esport per diversió (56,2 %) –potser més els homes– i per mantenir la línia (35,4 %) –potser més les dones–.

4.3. Estar en forma

Aquest grup està compost per dones que són estudiants o tenen ocupacions de categories elevades. Podem suposar que les més grans estan al voltant de 45 anys. L'esport també forma part dels seus hàbits quotidians i, com veurem, l'adapten a les característiques pròpies de la seva socialització i al seu estatus social elevat.

L'índex de participació esportiva (subjectiva) és del 55,1 %, i el 53,6 % fa esport un cop o més per setmana. Se situa també entre els grups més esportius. Es demostra, així, que la variable gènere en les classes socials elevades no és un factor dissuasiu per practicar esport. Tal com veurem, influeix en les activitats practicades però no en la major o menor participació.

Les activitats que més les distingeixen combinen les pròpiament “femenines” amb les que s’associen als col·lectius socials més elevats o que es fan a la natura i són menys elitistes que els esports d’hivern. Entre les primeres destaquem gimnàstica de manteniment en un centre esportiu (18,6 %), aeròbic/ rítmica / expressió corporal... (15,2 %), bicicleta estàtica (9,2 %) i dansa (7,9 %). En realitat, fan dansa en el 10,2 % dels casos, però no totes consideren que sigui esport. Entre les activitats distintives hi destaquen –comparativament amb els altres grups– esquí i altres esports d’hivern (11,9 %), tennis (7,4 %), vela (3,4 %) i hípica (3,4 %). Finalment, a la natura practiquen muntanyisme/ senderisme/excursionisme (29,6 %), ciclisme recreatiu (21,4 %), vòlei platja (6,6 %) i esports d’aventura (4,5 %).

Tal com veiem, són dones molt actives i amb una cultura esportiva molt variada, la qual cosa també es veu en els indicadors que a continuació mostrem.

Fan esport tant pel seu compte com en un club o associació. Però també en el centre d’ensenyament o de treball (14,5 %). Tal com hem vist, moltes d’elles són estudiants i queda clar que aprofiten l’oferta dels serveis esportius universitaris o altres centres de formació. Moltes d’elles tenen llicència federativa (20,5 %) i els agrada competir tant en competicions locals i provincials (8,5 %) com per passar-ho bé amb les amistats (4,2 %). Practiquen en el municipi de residència 61,9 %, però també a fora, depèn de l’activitat que facin i del dia de la setmana. Són el grup a qui més importa fer esport per mantenir la línia (42,4 %), a més dels altres motius ja habituals entre tothom.

En resum, dones molt esportistes que han fet de l’esport una part de la seva vida quotidiana i que podem posar-les en els models de vivència i segurament també de salut.

4.4. Pel·ls amics i amigues

En aquest grup es troben els homes amb un nivell d'ocupació mitjà i amb estudis secundaris. L'índex de participació subjectiva és del 53,4 %, i el 59% practica esport una o més vegades per setmana. Aquest grup presenta un alt grau d'interiorització –tercer grup amb un major índex– de la pràctica esportiva, que tenen integrada en el seu mode de vida.

Pel que fa a les activitats més practicades, totes tenen un denominador comú: la pràctica col·lectiva d'oci i recreació. Aquestes es poden dividir en tres dels models proposats per Willimczik (2009): esport tradicional, aficions properes a l'esport i esport vivència. En el primer s'hi troben esports com el futbol sala (15,5 %), el futbol (10,5 %) o el bàsquet (9 %). Pel que fa al segon, cal assenyalar les activitats com ara el billar (6,9 %), les bitlles i la petanca (5,1 %), la pesca (4,2 %) i els dards (2,4 %) –és el segon grup amb un major índex de pràctica en aquestes modalitats–. A l'últim, s'identifiquen les activitats en el medi natural, com per exemple el muntanyisme, el senderisme i l'excursionisme (21 %), la cursa a peu (19,3 %), el ciclisme recreatiu (19,1 %) o la bicicleta de muntanya (14,9 %).

El lloc de pràctica més usat són els espais públics (carrers, places, muntanya, bars, etc.) i les instal·lacions esportives municipals (66,8 %). També cal destacar que el gran nombre de practicants ho fan en el propi municipi de residència.

Aquest grup d'homes practica majoritàriament pel seu compte (78,1 %), tot i que el 15,8 % ho fa en un club o associació esportiva. Aquest fet respon al baix nombre de llicències federatives que declaren tenir (18,6 %); en canvi, és un dels grups que declara, amb el major índex, haver tingut una llicència amb anterioritat. Això pot explicar el procés de socialització de l'individu en edat adulta, on a causa d'una immersió plena en la vida professional i laboral el temps lliure de pràctica esportiva entesa com a oci i recreació disminueix, amb la qual cosa ha d'abandonar o disminuir la pràctica esportiva (Ispizua;

Monteagudo, 2005, p. 278). Aquest procés respon a l'alt índex de persones que no tenen predisposició per tornar a practicar esport –el 44,5 % estan segurs que no tornaran a fer-ne–.

Els motius per fer esport i formar part d'una associació esportiva o un club també presenten un denominador comú. Responen a la funció social que l'esport té per aquest grup. Relacionar-se amb altres persones i trobar-se amb els amics i amigues és el tret diferenciador d'aquest grup respecte dels altres. A més, no es preocupen per competir (80,2 %), i si ho fan és per divertir-se amb els amics i amigues (7,7 %).

L'edat és un dels motius principals per no practicar esport (18 %), amb molta diferència en relació amb els altres grups. Ara bé, a mesura que augmenta l'edat, es potencien les relacions socials en les activitats d'oci i, en el cas de les persones jubilades, se n'incrementa la pràctica a causa de la major oferta, la necessitat de tenir relacions socials i més disponibilitat temporal (Ispizua; Monteagudo, 2005, p.279).

4.5. Perquè els agrada

El cinquè grup amb més practicants està format per homes amb un treball no qualificat. Tot i que la pràctica subjectiva (48,6 %) els situa en aquesta posició, és el grup on es dona una major pràctica objectiva, amb un percentatge superior a qualsevol altre grup (90,96 %). Tal com s'explicava a l'inici d'aquest capítol, aquesta diferència entre els dos tipus de pràctica indica un baix nivell d'interiorització de la pràctica esportiva per part d'aquest grup.

És el grup amb un percentatge superior de persones que practiquen esport una o dues vegades per setmana (36,2 %), i són les que menys practiquen només per vacances (9,6%). Entre les activitats preferides per aquest grup, mencionades com a resposta espontània (pràctica subjectiva), trobem el caminar, la natació

recreativa i la cursa a peu (jòguing). Tot i ser les que més en fan, si comparem aquest grup amb la resta, s'observa que són, entre les qui menys practiquen, les dues primeres. En canvi, és el grup on més es practica la cursa a peu (15,3 %) i altres activitats que, malgrat no ser de les més practicades dintre d'aquest grup, en fan més respecte a la resta de col·lectius: futbol sala i futbet (10,4 %) i activitats de pilota com el frontó o el frontennis (4,1 %) en el cas de resposta espontània (pràctica subjectiva), i la petanca (4,2 %) i els dards (3,1 %) en el cas de resposta suggerida (pràctica objectiva).

Per la manera que tenen de fer esport, destaca com el grup que més ho fa pel seu compte (84,9 %), un fet que lliga amb el principal motiu pel qual no s'associen: els agrada fer esport amb independència. Aquesta és la raó perquè el 67 % d'aquest grup no pertany a cap associació, i és el grup on aquest percentatge és més elevat. De fet, són dels que menys practiquen d'aquesta manera (en un club o organitzacions similars) i els que menys ho fan com a activitat d'un centre d'ensenyament o de treball (1,8 %). En preguntar per l'organització de la seva pràctica, destaca com un dels grups amb més persones que no utilitzen cap instal·lació (45,1 %) i el que menys utilitza els gimnasos o instal·lacions similars (7,2 %). En canvi, els espais que més utilitzen són els públics i les instal·lacions municipals o públiques, i és el grup que més fa servir aquestes últimes (23,3 %). En relació amb els espais on porten a terme les seves activitats, destaquen per ser els qui menys fan activitats en piscines (9,7 %).

És un dels grups més disposat a formar part d'un club o associació (18,8 %). Ara bé, el seu grau d'implicació a les corresponents entitats és molt baix, ja que és on trobem un major percentatge de persones que no hi participen o participen poc (53,2 %).

En l'àmbit competitiu, tot i que la majoria no es preocupa per aquesta finalitat (78,1 %), és el segon grup que més participa en lligues o competicions locals

o provincials (15,5 %) –després del grup 1 (22,4 %)– i un dels que menys competeixen en l'àmbit estatal (4,4 %). En relació amb aquests àmbits de participació, ens trobem davant el tercer grup amb més llicències (20,1 %).

El perquè de la pràctica d'aquest perfil es basa sobretot en el fet que els agrada fer esport (86,8 %). Destaquen també les raons “per mantenir la línia” (37,8 %) i “perquè els agrada competir” (22 %).

Entre qui no practica esport, el seu primer motiu per no fer-ho és la falta de temps (46 %), tot i que aquest percentatge no destaca sobre la resta de grups. Sí que és el grup on el cansament després del treball o de l'estudi té un pes major com a motiu de no pràctica (25,4 %). La mandra i la desgana no afecten els no practicants d'aquest col·lectiu, ja que són els únics de qui no es va obtenir cap resposta que assenyalés aquest motiu com la raó per no practicar. No destaca entre els grups més disposats a tornar a incorporar-se a la pràctica esportiva i és un dels que més clar té que no ho farà (el 34,7 % n'està segur).

Aquest grup correspon al model d'esport tradicional proposat per Klaus Willimczik (2009). Competir a escala provincial i local, practicar esports com el futbol sala i esports de pilota i perquè els agrada fer esport i competir són algunes de les peculiaritats d'aquest grup.

4.6 i 4.7. Femenines

Un cop observats els hàbits esportius que caracteritzen el grup 6 (treballadores no qualificades majors de 45 anys) i el grup 7 (treballadores qualificades amb estudis secundaris), s'aprecien trets molt similars que fan que no es puguin considerar com dos col·lectius diferenciats. Així, doncs, s'unifiquen en un sol apartat, on queden recollides les principals característiques que tenen en comú i les poques diferències que els distingeixen.

Al voltant del 40 % d'aquestes dones considera que practica esport. Des d'un punt de vista objectiu (suggerint les activitats practicades), aquest percentatge de pràctica s'eleva al 83 % aproximadament. Com sol passar entre els grups amb una proporció de practicants inferior, la freqüència amb què fan esport és elevada: el 47,1 % del grup 6 i el 34,5 % del grup 7 ho fan tres o més cops per setmana.

Si aprofundim en aquest nivell de pràctica i tenim en compte les activitats que la componen, s'observa que aquests dos grups reproduïxen els hàbits esportius tradicionals femenins, és a dir, activitats on troben valors amb què es poden sentir identificades, com per exemple la gimnàstica de manteniment (el grup 7 és el que més practica aquesta activitat, amb el 28,3 % en resposta espontània), la natació recreativa, l'aeròbic, rítmica, expressió corporal, *gym-jazz*, *steps*, Pilates, etc., o l'aiguagim (són els dos grups que més el practiquen, amb el 8,8 % i el 11,1 % de practicants, respectivament).

Com en tots els grups, la majoria de dones amb aquests perfils fan esport pel seu compte (més del 70 %). Atenent a l'organització de la seva pràctica, són de les que menys practiquen en un club privat (17,9 % i 22,4 % respectivament) i en associacions esportives (11,9 % i 17,6 %) i de les que més ho fan en gimnasos o similars (al voltant del 17 %) en comparació als altres grups. Quant al lloc de pràctica, el 23,3 % del grup 6 prefereix instal·lacions municipals o públiques, davant el 13,4 % del grup 7, una diferència que es manté als espais privats a l'aire lliure (6,2 % de persones al grup 6 i 0 % al grup 7). En ambdós col·lectius, els espais més utilitzats són els públics i els situats al seu municipi. En segon terme, són dels grups que més fan activitats en piscines (15,4 % i 18,7 % respectivament) i dels que fan menys activitats a la natura i esports d'aventura (5,7 i 9,6 %).

L'associacionisme no es troba entre les prioritats d'aquestes dones. En aquesta línia, la gran majoria d'elles fa esport sense preocupar-se per competir, amb una participació a lligues i competicions locals o estatals que no arriba al 2 %. Amb

aquest baix grau de competició, són dels grups que menys llicències federatives tenen i els que menys en van tenir.

Principalment, aquests grups practiquen esport per mantenir la forma o millorar la salut, perquè els agrada, perquè els diverteix i perquè els ho recomana el metge. El pes d'aquest últim motiu destaca entre la resta de grups, amb més del 40 % de dones que practiquen per aquesta raó. Es diferencien entre elles en el motiu "per evasió", on el percentatge de treballadores qualificades amb estudis secundaris (grup 7) que fa esport per aquest motiu (21,6 %) és significativament superior al de treballadores no qualificades amb més de 45 anys (14,9 %).

La majoria de dones amb aquests perfils que no fa cap tipus d'activitat esportiva no ho fa sobretot per falta de temps i per mandra o desgana. Aquest últim motiu destaca entre la resta de grups i, en el cas de les dones majors de 45 anys (grup 6), l'edat és una de les principals raons de no pràctica (15,9 %). A l'hora de respondre a la pregunta "creuen que tornaran a practicar esport?", aquests grups són els més indecisos, ja que és aquí on trobem més persones que ara per ara no ho saben (el 35,2 % al grup 6 i el 41,9 % al grup 7).

Els hàbits esportius d'aquest grup es relacionen principalment amb dos dels models de Klaus Willimczik (2009): l'esport de vivència i l'esport per a la salut.

4.8. Per recomanació mèdica

En aquest grup ens trobem tant homes com dones amb un lloc de treball qualificat i estudis primaris no acabats. Aquests dos trets donen lloc a uns hàbits esportius característics que el diferencien de la resta de col·lectius.

El primer, una pràctica esportiva subjectiva que, tot i distanciar-se del grup menys practicant, el situa en la vuitena posició (36,4 %). Malgrat aquest percentatge, és el grup que ho fa amb més freqüència, ja que més de la meitat practica esport

tres o més cops per setmana (56,6 %) i una quarta part en fa un o dos cops a la setmana. En total, el 83,2 % de les persones amb aquest perfil fa esport almenys un cop per setmana, una proporció a què no arriba cap altre grup.

Des d'un punt de vista tant objectiu com subjectiu, les activitats més practicades per aquest grup són caminar, natació recreativa, gimnàstica de manteniment en un centre esportiu i gimnàstica de manteniment a casa. Destaca la part d'aquest grup que camina per fer exercici físic, amb un percentatge significativament superior al de qualsevol altre en el cas de resposta espontània (81,6 %).

Un dels trets més característics d'aquest grup és la manera que té de fer esport: pel seu compte. I és que a més de ser una gran majoria de persones amb aquest perfil que ho fa així (80,3 %), és el col·lectiu que menys esport practica com a activitat d'un club, associació, federació o d'un centre d'ensenyament o de treball. Aquest fet lliga amb el baix nivell d'organització de la seva pràctica (el 45,2 % no utilitza cap instal·lació), i els espais preferits per aquest col·lectiu per fer esport són els públics. És el perfil de practicants que més utilitza aquest tipus d'espais (61,5 %) i, alhora, el que menys utilitza el centre esportiu privat (3,1 %), el club o associació (1,6 %) i el centre d'ensenyament (0,6 %). En definitiva, un predomini de pràctica no organitzada, "per lliure", que s'acaba de confirmar amb un baix nivell d'associacionisme, inferior al de la resta de grups (el 84 % de practicants no està vinculat a cap associació). Aquesta situació no tenen intenció de canviar-la, ja que és el grup on hi ha un major percentatge de persones que no estan disposades a formar part d'un club o associació esportiva (88,6 %).

D'acord amb aquestes peculiaritats, la relació d'aquest grup amb la competició és mínima. Així ho demostra el 92,7 % de practicants que ho fa sense preocupar-se per competir. Ben al contrari, els motius principals que els porten a fer esport són per mantenir la forma o millorar la salut, perquè els agrada i per recomanació

mèdica. Es tracta del grup que més practica per aquest últim motiu (49,7 %) i, en canvi, el que menys ho fa per trobar-se amb els amics i per evasió.

Finalment, com que es tracta d'un dels grups que menys practica, resulta interessant atendre a la disposició per practicar esport d'aquelles persones que no en fan i als motius de la seva no pràctica. Quant a aquests últims, la raó principal és "per la salut" (31,9 %), junt amb la falta de temps (16,8 %). Prop de la meitat de les persones d'aquest col·lectiu que havien practicat esport però ara no ho fan no estan disposades a fer-ne (45,9 %), una proporció que, un cop més, supera la de qualsevol altre grup.

En qualsevol cas, l'esport també és viscut per aquest grup d'una manera pròpia i diferenciada de la resta, la qual podem relacionar amb el model "per la salut" que proposa Klaus Willimczik (2009).

4.9. Mantenir la línia

L'últim grup que sorgeix de l'anàlisi de segmentació de la variable pràctica esportiva és el de dones de menys de 45 anys que tenen treballs no qualificats, fan tasques de la llar o no se sap quina ocupació tenen. Socialment cal situar-les entre les classes socials menys afavorides. La dada més rellevant d'aquest grup és que fa molt poca activitat esportiva (18,8 %). En el seu lleure prefereixen triar altres activitats i, per tant, ni per elles ni per la gent que les envolta, l'esport no té cap significat. Això ho veiem molt bé quan s'analitzen els motius pels quals no practiquen. Es parla de mandra i desgana en el 30,3 % dels casos i que els amics i amigues no en fan en el 7,4 %; són indicadors que mostren fins a quin punt viuen en un entorn que no és esportiu.

Cal afegir, a l'últim, que el motiu més important que donen per no fer esport és la manca de temps (78,1 %). Se sap que aquest motiu és el que se sol donar com a resposta socialment correcta. Avui en dia l'esport gaudeix d'una

valoració social positiva. Per tant, queda molt bé dir que no es fa per manca de temps ja que, d'aquesta manera, hom se situa en la tendència majoritària. Ara bé, se sap que les persones molt ocupades i que tenen posicions socials elevades són les que més esport fan (Martínez del Castillo; Puig, 2009). Tenen capacitat de gestió i previsió del seu mode de vida i s'organitzen per trobar temps; tenen una percepció positiva de l'esport i fan el que calgui per fer-ne.

Pel que fa a les dones d'aquest grup i que fan esport, veiem que tenen una pràctica molt caracteritzada pels estereotips tradicionals associats a la feminitat units als del seu estatus social.

Practiquen en el 15,8 % dels casos, el 51,8 % de les quals ho fan un o més cops per setmana. Per mantenir la línia (30,6 %) és el motiu que les diferencia dels altres grups.

A banda de caminar (62,7 %), els seus esports favorits són la gimnàstica de manteniment (24,5 %), la natació recreativa (10,5 %) i l'aeròbic / fitness / rítmica (21,8 %). Van pel seu compte (78,4 %) a les instal·lacions esportives públiques (38,2 %), majoritàriament del municipi de residència (68 %), i només fan competició el 5,1 % (és un dels grups que en fa menys).

Podem situar aquestes dones dins del model esport salut tot i que, com hem dit, la seva característica principal és la poca pràctica esportiva.

4.10. Recapitulació

Com a síntesi dels comentaris fets a cada apartat, hem preparat la taula 31, on es recullen els trets més característics de cada grup. Permet, d'una sola mirada, fer-se càrrec de les diferències que hi ha entre ells i, sens dubte, de les desigualtats que hi ha al darrere de les biografies esportives de cadascun d'ells.

Taula 31. Síntesi de les característiques principals de cada grup

Grup	Perfil	Pràctica subjectiva (%)	Activitats principals	Entorn principal de la pràctica	Motius principals de pràctica	Motius principals de no pràctica	Model de pràctica
Competir	Homes, tècnics o quadres mitjos	68,4	Esports tradicionals (futbol, atletisme, bàquet, muntanyisme esquí...) i d'altres més recents (ciclisme recreatiu, gimnàstica de manteniment...)	Els més competitius, més federats i amb més experiència associativa. Activitat en clubs. Els que més surten del municipi.	Per trobar els amics i per competir.	Per manca de temps, perquè no els hi agradava o perquè no els hi varen ensenyar a l'escola.	Tradicional
Lleure	Homes i dones, treball qualificat, estudis superiors	60,3	Gimnàstica de manteniment, bicicleta de muntanya, natació recreativa, muntanyisme/senderisme ioga.	Practiquen pel seu compte, en espais públics i al municipi. Menys associacionisme, menys llicències federatives i menys competició.	Per diversió i per mantenir la línia.	Per manca de temps i per la salut.	Vivència
Estar en forma	Dones, tècniques o quadres mitjos	55,1	Gimnàstica de manteniment en un centre esportiu, aeròbic/rítmica/expressió corporal..., bicicleta estàtica, dansa, esquí i esports d'hivern, tennis, muntanyisme/senderisme/excursionisme i ciclisme recreatiu.	Pel seu compte, en un club o associació i en el centre d'ensenyament o de treball. Forces llicències federatives i interès en la competició. Tant al municipi coma a fora.	Per mantenir la línia.	Per manca de temps i per cansament després del treball o de l'estudi.	Vivència i de salut
Pels amics	Homes, treball qualificat, estudis secundaris	53,4	Esports de vivència (caminar, bicicleta de muntanya, coisme recreatiu), esports tradicionals (futbol, futbol sala, bàquet) i arçons propers a l'esport (bòlter, escacs, dards, pesca).	Practiquen, sobretot, pel seu compte, en espais públics i instal·lacions municipals. Practiquen al seu municipi i sense preocupar-se per competir.	Per passar el temps i trobar-se els amics.	Per manca de temps i l'edat.	Tradicional, vivència i al·lions propers a l'esport
Perquè els hi agrada	Homes, treball no qualificat	48,6	Caminar, natació recreativa, cursa a peu, futbol sala i bàquet, activitats de pilota, frontenis, petanca, dards.	Els que més ho fan pel seu compte i els que menys en clubs o associacions. Utilització d'espais públics i instal·lacions municipals o públiques. Baix grau de competició i d'associacionisme.	Perquè els hi agrada, per mantenir la línia i perquè els agrada competir.	Per manca de temps i per cansament després del treball o de l'estudi.	Tradicional
"Femenines"	Dones, treball no qualificat, majors de 45 anys	41,5 40,8	Gimnàstica de manteniment, la natació recreativa, aeròbic, rítmica, expressió corporal, gymjazz, step, pilates, aquagim.	Practiquen pel seu compte. També en gimnasos i piscines. Poc associacionisme, molt poc competidores i nombre reduït de llicències federatives.	Per mantenir la forma o millorar la salut, perquè agrada, per diversió i per recomanació mèdica.	Per falta de temps i per mandra o desgana. Al grup 6, també per l'edat.	Vivència i salut
Per recomanació mèdica	Homes i dones, treball qualificat, estudis primaris no acabats	36,4	Caminar, natació recreativa, gimnàstica de manteniment en un centre esportiu i gimnàstica de manteniment a casa.	Practiquen pel seu compte i en espais públics. Baixos nivells d'associacionisme i de competició.	Per mantenir la forma o millorar la salut, perquè els hi agrada i per recomanació mèdica.	Per la salut i per manca de temps.	Salut
Mantenir la línia	Dones, treball no qualificat, menors de 45 anys	18,8	Natació recreativa i activitats com ara l'aeròbic, rítmica, expressió corporal, gymjazz, step, pilates, etc.	Practiquen pel seu compte i com a activitat d'un club o associació. És el grup amb menys instal·lacions federatives. Pràctica en instal·lacions municipals, espais públics i centres privats.	Per mantenir-se en forma i perquè li agrada.	El motiu principal en gran diferència és la manca de temps.	Salut

Font: Secretaria General de l'esport 2009.

5 Conclusions

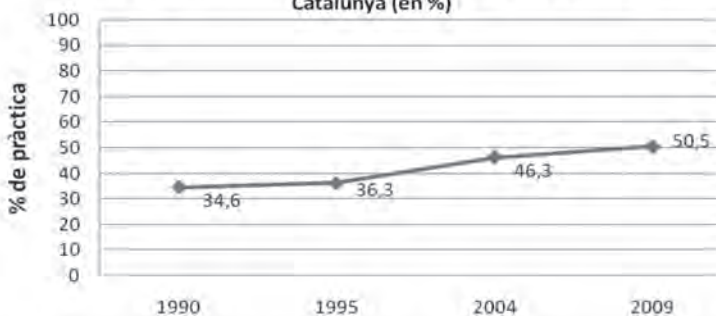

Augment de la participació esportiva

Un 50,5% de la població catalana de més de 15 anys diu que fa esport. I d'aquestes persones un 60% ho fa un cop o més a la setmana. Entre la data de la darrera enquesta (2004) i aquesta de final de 2009, es constata un increment de la pràctica esportiva (Figura 4). La diferència respecte l'any 1990 és molt gran ja que en aquell moment la pràctica esportiva subjectiva era d'un 34,6%. Per tant, en 20 anys s'ha donat un augment del 15,9%. Cal pensar que aquesta dada és fruit d'un seguit de canvis polítics, econòmics i socials que, en el seu conjunt, han tingut efectes positius en l'increment de la pràctica esportiva que, a més, s'ha fet compatible amb un important increment de la població catalana en els darrers anys.

Figura 4. Evolució de la pràctica esportiva (subjectiva) a Catalunya (en %)

Font: Secretaria General de l'Esport 2009.

La Constitució de 1978 i el primer Estatut d'autonomia de 1979 –que establia competències exclusives a la Generalitat de Catalunya en matèria d'esports-, van crear les condicions legals i estructurals per acostar l'esport a la ciutadania, mitjançant la inversió en infraestructura d'equipaments esportius, la incorporació d'especialistes en educació física en els centres educatius i també amb la creació de programes específics per a facilitar la incorporació a la pràctica esportiva, millores en els programes de competició, creació de programes de desenvolupament de l'esport per a tothom i per a diferents col·lectius específics, en definitiva, més inversió en equipaments esportius i en programes escolars, de competició i de lleure, tenint en compte tres eixos transversals: l'educació, la salut i la cohesió social.

També es pot dir que hi ha hagut en general una millora de les condicions de vida de la ciutadania, un canvi important en la consideració del rol social de la pràctica esportiva, fruit de la feina duta a terme per la Generalitat de Catalunya, les diputacions, els ajuntaments, les federacions esportives, els consells esportius, els clubs, les entitats esportives i els centres educatius i, és per això que, amb aquest treball dels diferents agents, s'han anat creant

les condicions que han fet possible l'augment de la pràctica esportiva.

Les persones fan més esport del que creuen

Les persones fan més esport del que creuen perquè, quan a l'enquesta es demanava si feien alguna de les activitats suggerides en un llistat, la xifra s'eleva a un 85,6%. La diferència entre el que hem anomenat pràctica esportiva subjectiva (el primer cas) i pràctica esportiva objectiva (el segon cas) és deguda a la definició molt oberta que s'ha emprat d'esport en l'enquesta. Atès que cal atendre interessos de públics molt diferenciats s'ha cregut que era més adient partir d'un concepte ampli que abastés totes les expressions que avui en dia es donen en el sistema esportiu.

L'enquesta ha considerat esport activitats tan variades com ara futbol, basquetbol, atletisme, excursionisme, natació recreativa, tennis taula, caminar, petanca, dards, billar, balls de saló i gimnàstica de manteniment a casa, entre d'altres. Es pot discutir si algunes d'aquestes activitats són esport o no. Del que no hi ha dubte, però, és que impliquen activitat física i l'enquesta ens diu que un 85,6% de la població catalana de més de 15 anys en fa. Es pot seguir parlant d'augment del sedentarisme entre aquest col·lectiu? Els esforços duts a terme per tal que les persones siguin actives físicament sembla que vagin donant els seus fruits. I si, tot i així, s'observen problemes sanitaris com és ara l'obesitat, potser el problema no rau en la manca d'activitat física sinó també en hàbits alimentaris no adequats. De fet, ja s'estan prenent mesures importants en aquest sentit que promouen les dietes saludables.

Es garanteix el dret a la diferència i persisteixen les desigualtats

L'enquesta ha mostrat abastament que en el sistema esportiu coexisteixen cultures esportives diferents. S'ha aconseguit que aquest doni cabuda a formes molt variades d'expressar-se esportivament. Destaca especialment l'existència d'una cultura esportiva masculina i una de femenina; dones i homes

projecten en l'esport les característiques pròpies de la seva socialització. El conjunt de les organitzacions – públiques, comercials i associatives- que actuen en el sistema esportiu han fet possible que cada persona pogués gaudir de les ofertes amb les que se sentia més identificada. Parlem, doncs, del reconeixement de la Diferència en l'esport.

Ara bé, si parlem de diferència com a qüestió positiva no podem obviar esmentar les desigualtats que se segueixen donant en l'accés a la pràctica esportiva. Les persones grans, les que tenen nivells d'instrucció i de renda més baixos, les dones més que els homes... tenen índexs de pràctica esportiva molt inferiors. Són, a més, les que tenen menys informació de les ofertes existents, desconeixen les oportunitats esportives que tenen al seu voltant i, fins i tot, són les que més creuen que "tot està tan malament com sempre" (Puig *et al.*, 2009, p. 37-38). Arrossequen el ressentiment per una desatenció de molts anys i capten molt menys que altres grups els canvis que han succeït i estan succeint. Queda palesa, doncs, la dificultat per fer arribar els missatges a la població i, en especial, als col·lectius esmentats. Esforços en aquesta direcció són imprescindibles.

Un aspecte positiu que s'ha posat de manifest són les poques diferències territorials existents. Abans hi havia una clara diferenciació entre l'àmbit rural i l'urbà, sent el primer on hi havia els índexs de pràctica esportiva superiors. Actualment, aquestes diferències són poc destacables de manera que les oportunitats per fer esport són pràcticament les mateixes en tots els llocs de residència i en tots els territoris.

Tipologies de practicants

Segurament una de les principals aportacions de la valoració duta a terme a partir de les dades proporcionades per l'enquesta ha estat identificar tipologies de practicants a partir de l'anàlisi de segmentació de la variable

pràctica esportiva. Segons aquesta anàlisi a Catalunya hi ha nou grups diferenciats de col·lectius els quals capten l'hàbit esportiu de manera diferent tant quantitativament com qualitativa. Així, de més índex de pràctica a menys es troben els següents, anomenats per la característica que els diferencia respecte els altres: *competir, lleure, estar en forma, pels amics i/o amigues, perquè els agrada, "femenines"* (dos grups molt similars), *per recomanació mèdica i mantenir la línia*.

L'anàlisi de cada grup reafirma la *teoria de les oportunitats* que García Ferrando ha emprat per explicar la participació esportiva (García Ferrando, 1986, p.13). Segons aquesta teoria, l'accés a l'esport resulta d'un conjunt d'oportunitats que envolten la persona. Segons aquestes siguin més o menys presents, les possibilitats que faci esport seran majors o menors. La teoria es basa en quatre enunciats que són els següents:

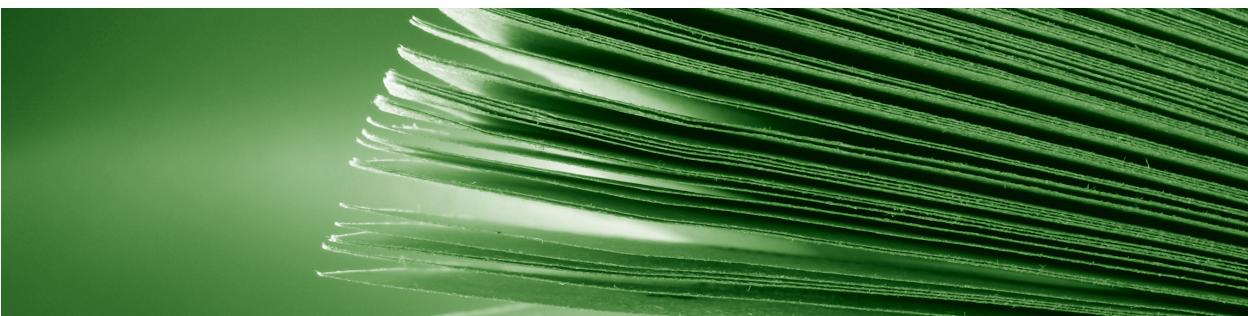
- Quant més elevada sigui la classe social i el nivell d'instrucció d'una persona, més grans seran les oportunitats per a què faci esport.
- Quant més gran sigui la proximitat i freqüència de relació social amb persones que practiquen esport, més oportunitats es tindrà per practicar esport.
- Quant més favorable sigui l'apreciació dels aspectes positius de l'esport, més oportunitats es tindrà per practicar esport.
- Quant millor sigui la dotació esportiva d'un entorn, més oportunitats es tindrà per practicar esport.

Les persones fan esport o no en fan no per una sola causa sinó per un conjunt de circumstàncies que, com ja hem comentat en el capítol corresponent, interactuen. Si per algunes, la manca de temps pot ser un impediment, d'altres –que viuen entorns esportius on s'aprecien els valors de l'esport– són capaces de gestionar-lo de manera que tot i tenir jornades laborals molt ocupades en troben per fer esport. L'hàbit esportiu s'aprèn mitjançant

la socialització i, si en el nostre entorn hi ha més persones que en fan, que el valoren, que es diverteixen fent-lo, etc... les possibilitats que la persona l'adquireixi augmenten.

Haver identificat nou grups de practicants és també el camí que pot guiar accions encaminades a reduir les desigualtats en l'accés a la pràctica esportiva. Hem entrat en les formes de vida de les persones que en formen part, hem conegut els seus gustos esportius (quan fan esport) i les seves motivacions i, també, sabem els motius que donen per no practicar i la disposició que tenen per fer-ho o no. Tot això són informacions molt valuoses per a que persones especialitzades en promoció esportiva facin programes adaptats a les característiques de la socialització de cada grup de manera que se'ls faci arribar la informació, es capti la seva atenció i s'incorporin –si així ho desitgen- a la pràctica esportiva. Aconseguir reduir les desigualtats és, sens dubte, el principal repte que es pot afrontar en els propers anys.

Bibliografia

Els clubs esportius a Catalunya (2010). Esplugues de Llobregat: Generalitat de Catalunya. Secretaria General de l'Esport.

Enquesta sobre la pràctica d'activitats físico-esportives a Catalunya (1995). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Secretaria General de l'Esport. (Documents del Pla Director d'Instal·lacions i Equipaments Esportius de Catalunya).

Enquesta de la pràctica d'activitats fisicoesportives a Catalunya: anàlisi general de les dades (1999) [en línia]. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Secretaria General de l'Esport. (Documents del Pla Director d'Instal·lacions i Equipaments Esportius de Catalunya). Disponible:

<[http://www20.gencat.cat/docs/sge/Home/arees%20dactuacio/Equipaments%20esportius/Pla%20Director%20\(PIEC\)/Altres%20documents/Enqueprac.pdf](http://www20.gencat.cat/docs/sge/Home/arees%20dactuacio/Equipaments%20esportius/Pla%20Director%20(PIEC)/Altres%20documents/Enqueprac.pdf)> [Consulta: 02/09/2010].

“Evolució de la pràctica fisicoesportiva a Catalunya” (2005) [en línia]. *Full tècnic: equipaments esportius*, núm. 37. Disponible: <<http://www20.gencat.cat/docs/sge/Home/arees%20dactuacio/Equipaments%20esportius/Full%20Tecnico%20dEquipaments%20Esportius/Full%20tecnico%202001-2005/fullte37.pdf>> [Consulta: 02/09/2010].

DEFRANCE, Jacques; POCIELLO, Christian (1993). “Structure and Evolution of the Field of Sports in France (1960-1990): a ‘functional’, historical and prospective analytical essay”. *International Review for the Sociology of Sport*, vol. 28, n.1, p. 1-21.

DIGEL, Helmut (1984). “Gesellschaftliche Entwicklung und der Auftrag des Sportvereins”. A: Der Kultusminister des Landes Nordrhein-Westfalen (ed.). *Sportentwicklung: Einflüsse und Rahmenbedingungen, eine Expertenbefragung*. Köln: Greven. (Materialien zum Sport in Nordrhein-Westfalen; 9), p. 52-65.

GARCÍA FERRANDO, Manuel (2001). *Los españoles y el deporte: prácticas y comportamientos en la última década del siglo XX*. Madrid: Consejo Superior de Deportes.

GARCÍA FERRANDO, Manuel; PUIG, Núria; LAGARDERA, Francisco (comp.) (2002). *Sociología del deporte*. 2a ed. Madrid, Alianza Editorial. (El libro universitario. Ciencias sociales; 6).

GARCÍA FERRANDO, Manuel; LAGARDERA, Francisco (2002). "La perspectiva sociológica del deporte". A: GARCÍA FERRANDO, Manuel; PUIG, Núria; LAGARDERA, Francisco (comp.). *Sociología del deporte*. 2a ed. Madrid: Alianza Editorial. (El libro universitario. Ciencias sociales; 6). p. 11-42.

HEINEMANN, Klaus (1986). "The future of sports: challenge for the science of sport". *International Review for the Sociology of Sport*, vol. 21, p. 271-285.

HEINEMANN, Klaus (1997). "Aspectes sociològics de les organitzacions esportives". *Apunts. Educació Física i Esports*, núm. 49, p. 10-19 Disponible <http://articulos.revista-apunts.com/49/ca/049_010-019_cat.pdf> [Consulta: 16/08/10].

HEINEMANN, Klaus (1998). *Introducción a la economía del deporte*. Barcelona: Paidotribo.

HEINEMANN, Klaus (1999). *Sociología de las organizaciones voluntarias: el ejemplo del club deportivo*. Valencia: Tirant lo Blanch: A.E.I.S.A.D. (Estudios de economía y sociología).

ISPIZUA, Marian; MONTEAGUDO, María Jesús (2009) "Ocio y deporte: nuevas claves para el desarrollo humano". A: GARCÍA FERRANDO, Manuel; PUIG, Núria; LAGARDERA, Francisco (comp.) *Sociología del deporte*. 3a. ed., Madrid: Alianza Editorial (El libro universitario. Ciencias sociales; 6), p.249-282.

MARTÍNEZ DEL CASTILLO, Jesús; PUIG, Núria (2009). "Espacio y tiempo en el deporte". A: GARCÍA FERRANDO, Manuel; PUIG, Núria; LAGARDERA, Francisco (comp.). *Sociología del deporte*. 3ª ed., Madrid: Alianza Editorial. (El libro universitario. Ciencias sociales; 6), p.159-183.

MARTOS, Pilar; SALGUERO, Antonio (2009). "Análisis de los modelos deportivos en la sociedad actual". A: VILANOVA, Anna et al. (comp.). *Deporte, Salud y medio ambiente para una sociedad sostenible: X Congreso AEISAD 2008*. Madrid: AEISAD: Librerías Deportivas Esteban Sanz. (Investigación social y deporte; 9), p. 131-141.

MOSQUERA, María José; PUIG, Núria (2009) "Género y edad en el deporte". A: GARCÍA FERRANDO, Manuel; PUIG, Núria; LAGARDERA, Francisco (comp.) *Sociología del deporte*. 3ª. ed. Madrid: Alianza Editorial. (El libro universitario. Ciencias sociales; 6), p. 99-131.

POCIELLO, Christian (dir.) (1981). *Sports et société: approche socio-culturelle des pratiques*. Paris: Vigot (Sport + Enseignement; 49).

PUIG, Núria; HEINEMANN, Klaus (1991) [en línea]. "El deporte en la perspectiva del año 2000". *Papers : revista de sociologia*, núm. 38, p. 123 142. Disponible: <<http://www.raco.cat/index.php/Papers/article/view/25115/58463>> [Consulta: 16/08/2010].

PUIG, Núria (2001). "La contribución femenina al deporte en el transcurso del siglo XX". *Revista Olímpica*, núm. 41, pp. 55-61.

PUIG, Núria; MAZA, Gaspar (coord.) (2008) [en línea]. "L'esport en els espais públics urbans". *Apunts. Educació Física i Esports*, núm. 91. [número monogràfic] Disponible: <http://articulos.revista-apunts.com/91/ca/091_003-008CT.pdf> [Consulta: 16/08/2010].

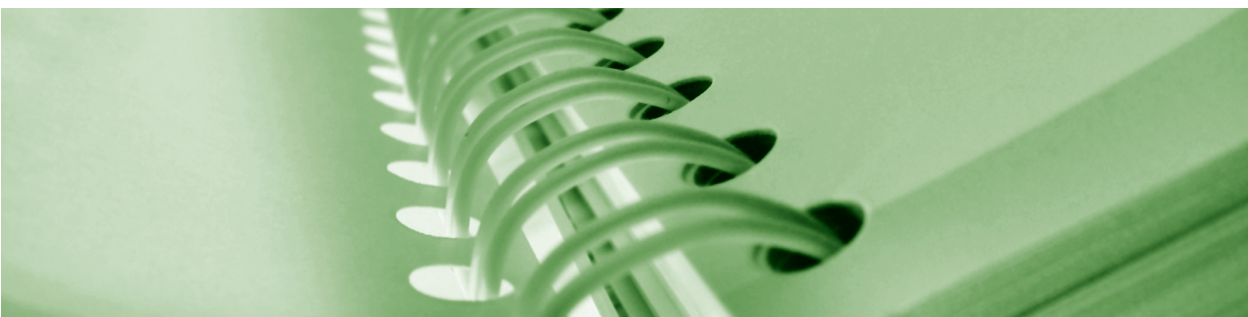
PUIG, Núria *et al.* (2009) [en línia]. *Hàbits esportius a Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Secretaria General de l'Esport. Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya.

RITTNER, Volker (1984). "Die Individualisierung des Sporterlebens". *Olympische Jugend*, p. 4-7.

WILLIMCZIK, Klaus (2009). L'esport a Alemanya: d'una categoria ontològica a un concepte del present. *Apunts: Educació Física i Esports*, núm. 97, p. 48-60. Disponible: < http://articulos.revista-apunts.com/97/ca/097_048-060_cat.pdf > [Consulta: 16/08/2010].

Аппендор

Annex 1. Esports més practicats

Esports més practicats			
Pràctica subjectiva	Total	Pràctica objectiva	Total
	%		%
Caminar (com exercici físic)	23,1	Caminar (com exercici físic)	56,5
Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	16,0	Natació recreativa	33,4
Natació recreativa	15,0	Muntanyisme/senderisme/excursionisme	22,4
Bicicleta de muntanya/mountainbike	7,8	Ciclisme recreatiu	16,8
Ciclisme recreatiu	7,4	Cursa a peu (jogging)	16,2
Futbol onze, futbol 7	7,3	Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	15,4
Cursa a peu (jogging)	7,2	Bicicleta estàtica	13,3
Aeròbic, rítmica, expressió corp. gymjazz, step, pilates, etc.	6,9	Aeròbic, rítmica, expressió corp. gymjazz, step, pilates, etc.	12,5
Futbol sala, futbol	5,8	Bicicleta de muntanya/mountainbike	10,5
Bicicleta estàtica	4,5	Gimnàstica de manteniment a casa	9,8
Bàsquet	4,5	Futbol onze, futbol 7	9,2
Muntanyisme/senderisme/excursionisme	4,2	Futbol sala, futbol	9,1
Esquí i altres esports d'hivern	4,0	Bàsquet	8,8
Tennis	3,9	Aiguagim	7,6
Atletisme	3,5	Esquí i altres esports d'hivern	7,2
Pàdel	3,0	Tennis	6,8
Aiguagim	2,9	Tennis taula	6,4
Gimnàstica de manteniment a casa	2,6	loga	5,7
loga	2,4	Billar	5,4
Musculació culturisme i halterofília	2,2	Escacs	5,1
Dansa	1,8	Musculació, culturisme i halterofília	4,8
Golf, minigolf	1,6	Atletisme	4,6
Arts marcial i defensa pers (judo, karate, etc.)	1,5	Pàdel	4,4
Voleibol	0,8	Patinatge, monopati	3,8
Caça	0,8	Altres	3,5
Tennis taula	0,8	Volei platja	3,4
Vela (navegació, surf de vela)	0,8	Dansa	3,0
Hípica	0,7	Petanca	2,7
Motociclisme	0,7	Escalada/espeleologia	2,5
Pilota (frontó, trinquet o frontennis)	0,6	Motociclisme	2,5
Pesca	0,6	Esports d'aventura	2,3
Activitats subaquàtiques (bússeig, pesca submarina)	0,6	Arts marcial i defensa pers (judo, karate, etc.)	2,3
Altres	0,5	Activitats subaquàtiques (bússeig, pesca submarina)	2,3
Hoquet (herba, gel i sala)	0,5	Golf, minigolf	2,2
Balls de saló	0,5	Pesca	2,0
Patinatge, monopati	0,5	Balls de saló	1,9
Ciclisme de competició	0,4	Futbol platja	1,9
Handbol	0,4	Voleibol	1,9
Escalada/espeleologia	0,4	Vela (navegació, surf de vela)	1,7
Esquaix	0,3	Petanca	1,6
Petanca	0,3	Dards	1,6
Escacs	0,3	Hípica	1,5
Bàdminton	0,3	Piragüisme, rem, descensos	1,4
Lluita	0,2	Esquaix	1,4
Piragüisme, rem, descensos	0,2	Pilota (frontó, trinquet o frontennis)	1,4
Waterpolo	0,2	Caça	1,3
Rugbi, rugbi 7	0,2	Handbol	1,3
Natació de competició	0,2	Bàdminton	1,2
Activitats aeronàutiques (amb o sense motor)	0,2	Natació de competició	1,2

Billar	0,2	Automobilisme (ral.li,tot terreny)	1,1
Esports d'aventura	0,2	Waterpolo	0,9
Natació de competició	0,2	Bàdminton	1,2
Activitats aeronàutiques(amb o sense motor)	0,2	Natació de competició	1,2
Billar	0,2	Automobilisme (ral.li,tot terreny)	1,1
Esports d'aventura	0,2	Waterpolo	0,9
Esgrima	0,1	Activitats aeronàutiques(amb o sense motor)	0,8
Tir	0,1	Hoquei(herba,gel i sala)	0,7
Automobilisme (ral.li,tot terreny)	0,0	Ciclisme de competició	0,5
Billles,petanca	0,0	Handbol platja	0,3
Dards	0,0	Rugbi,rugbi 7	0,3
Motonàutica,esquí nàutic	0,0	Motonàutica,esquí nàutic	0,3
Futbol platja	0,0	Lluita	0,2
Handbol platja	0,0	Tir	0,2
Ns/Nc	0,2	Esgrima	0,1
	(1284)		(2183)

Font: Secretaria General de l'Esport 2008.

Annex 2. Qüestionari

P1 Podrieu dir-nos si actualment feu esport? (NO LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)

SI..... 1
NO.....2

P2A (SI ACTUALMENT PRACTICA ESPORTS: P1 (1)

I en concret, quin o quins esports practiqueu? (NO SUGGERIU) (POSSIBLE RESPOSTA MÚLTIPLE)
[ATENCIÓ: SI ESMENTA MÉS D'UN ESPORT, NOMÉS ES POT POSAR UN ESPORT A LA FINESTRA:
L'ALTRE L'HEU DE CODIFICAR]

ALTRE ESPORT (NOMÉS 1) (ESPECIFIQUEU:)	1
NS/NC	2
ACTIVITATS AERONÀUTIQUES (AMB MOTOR O SENSE)	3
ACTIVITATS SUBAQUÀTIQUES (BUSSEIG, PESCA SUBMARINA)	4
AERÒBIC, RÍTMICA, EXPRESSIÓ CORP., GYM-JAZZ, STEPS, PILATES, ETC.	5
AIGUAGIM	6
ARTS MARCIALS I DEFENSA PERS. (JUDO, KARATE, ETC.)	7
ATLETISME	8
AUTOMOBILISME (RAL LI, TOT TERRENY)	9
BÀDMINTON	10
BALLS DE SALÓ	11
BÀSQUET	12
BICICLETA ESTÀTICA	13
BICICLETA DE MUNTANYA	14
BILLAR	15
BITLLES, PETANCA	16
CAÇA	17
CAMINAR (COM A EXERCICI FÍSIC)	18
CICLISME DE COMPETICIÓ	19
CICLISME RECREATIU	20
CURSA A PEU (JÓGUING)	21
DANSA	22
DARDS	23
ESCACS	24
ESCALADA/ESPELEOLOGIA	25
ESGRIMA	26
ESPORTS D'AVENTURA	27
ESQUAIX	28
ESQUÍ I ALTRES ESPORTS D'HIVERN	29
FUTBOL 11, FUTBOL 7	31
FUTBOL SALA, FUTBET	32
GIMNÀSTICA DE MANTENIMENT A CASA	33
GIMNÀSTICA DE MANTENIMENT EN CENTRE ESPORTIU	34
GOLF, MINIGOLF	35
HANDBOL	36
HÍPICA	37

HOQUEI (HERBA, GEL I SALA).....	38
IOGA	39
LLUITA	40
MOTOCICLISME.....	41
MOTONÀUTICA, ESQUÍ NÀUTIC	42
MUNTANYISME/SENDERISME/EXCURSIONISME	43
MUSCULACIÓ, CULTURISME I HALTEROFÍLIA.....	44
NATACIÓ DE COMPETICIÓ.....	45
NATACIÓ RECREATIVA.....	46
PÀDEL.....	47
PATINATGE, MONOPATÍ.....	48
PESCA	49
PETANCA	50
PILOTA (FRONTÓ, TRINQUET O FRONTENNIS).....	51
PIRAGÜISME, REM, DESCENSOS	52
RUGBI, RUGBI 7	54
TENNIS	55
TENNIS DE TAULA.....	56
TIR.....	57
VELA (NAVEGACIÓ, SURF DE VELA).....	58
VOLEIBOL.....	59
WATERPOLO	60
FUTBOL PLATJA	61
HANDBOL PLATJA.....	62
VÒLEI PLATJA.....	63

P2B (A TOTS)

Al marge que considereu que practiqueu o no algun esport, ara us fareu una sèrie de preguntes sobre les activitats físioesportives que pugueu haver practicat. Digueu, si us plau, si durant els darreres dotze mesos heu practicat algun o alguns dels següents tipus d'activitats? (LLEGIU-LOS D'UN EN UN I CODIFIQUEU) (POSSIBLE MULTIRESPOSTA)

Activitats que es fan en camps, pistes o pavellons (futbol, tennis, atletisme, etc.).....	1
Activitats que es fan en piscines (aiguagim, natació, waterpolo, etc.).....	2
Activitats que es fan en gimnàs o sales (dansa, aeròbic, ioga, etc.).....	3
Activitats que es fan en espais públics com carrers, parcs o platges (patinatge, córrer, caminar com a exercici físic, nedar, etc.).....	4
Esports de motor.....	5
Activitats que es fan a la natura i esports d'aventura (excursionisme, hipica, vela, caça).....	6
Activitats que es fan a casa, locals o bars (gimnàstica de manteniment, bitlles, escacs, etc.).....	7
NO PRACTICA CAP ESPORT.....	8

(HA PRACTICAT ESPORTS EN CAMPS, PISTES O PAVELLONS: P2B (1))

P2B1 I quina o quines activitats que es fan en camps, pistes o pavellons esportius heu practicat? (LLEGIU) (POSSIBLE RESPOSTA MÚLTIPLE)

Atletisme	8
Bàdminton	10
Bàsquet.....	12
Ciclisme de competició	19
Esquix	28
Futbol 11, futbol 7	31
Futbol sala, futbol.....	32

Handbol	36
Hoquei (herba, gel i sala)	38
Pàdel	47
Patinatge, monopati	48
Pilota (frontó, trinquet o frontennis)	51
Rugbi, rugbi 7	54
Tennis	55
Tennis de taula	56
Tir	57
Voleibol	59
ALTRES ESPORTS	98

(HA PRÀCTICAT ESPORTS EN PISCINES: P2B (2))

P2B2 I quina o quines activitats que es fan en piscines heu practicat? (LLEGIU) (POSSIBLE RESPOSTA MÚLTIPLE)

Aiguagem	6
Natació de competició	45
Natació recreativa	46
Waterpolo	60
ALTRES ESPORTS	98

(HA PRÀCTICAT ESPORTS EN GIMNÀS: P2B (3))

P2B3 I quina o quines activitats que es fan en gimnàs o sala heu practicat? (LLEGIU) (POSSIBLE RESPOSTA MÚLTIPLE)

Aeròbic, rítmica, expressió corp., gym-jazz, steps, Pilates, etc.	5
Arts marcials i defensa personal (judo, karate, etc.)	7
Baills de saló	11
Bicicleta estàtica	13
Dansa	22
Esgrima	26
Gimnàstica de manteniment en centre esportiu	34
Ioga	39
Lluita	40
Musculació, culturisme i halterofília	44
ALTRES ESPORTS	98

(HA PRÀCTICAT ESPORTS EN ESPAIS PÚBLICS: P2B (4))

P2B4 I quina o quines activitats que es fan en espais públics com carrers, parcs o platges heu fet? (LLEGIU) (POSSIBLE RESPOSTA MÚLTIPLE)

Caminar (com a exercici físic)	18
Ciclisme de competició	19
Ciclisme recreatiu	20
Cursa a peu (jòguing)	21
Natació recreativa	46
Patinatge, monopati	48
Petanca	50
Tennis de taula	56
Futbol platja	61
Handbol platja	62
Vòlei platja	63

ALTRES ESPORTS 98

(HA PRACTICAT ESPORTS DE MOTOR: P2B (5))

P2B5 I quin o quins esports de motor heu practicat? (LLEGIU) (POSSIBLE RESPOSTA MÚLTIPLE)

Activitats aeronàutiques	3
Automobilisme (ral·li, tot terreny)	9
Motociclisme	41
Motonàutica, esquí nàutic	42
ALTRES ESPORTS	98

(HA PRACTICAT ESPORTS EN LA NATURA: P2B (6))

P2B6 I quina o quines activitats que es fan a la natura heu fet i quin o quins esports d'aventura heu practicat...? (LLEGIU) (POSSIBLE RESPOSTA MÚLTIPLE)

Activitats aeronàutiques	3
Activitats subaquàtiques (busseig, pesca submarina)	4
Bicicleta de muntanya	14
Caça	17
Escalada/Espeleologia	25
Esports d'aventura	27
Esquí i altres esports d'hivern	29
Golf, miríngolf	35
Hípica	37
Muntanyisme/senderisme/excursionisme	43
Pesca	49
Piragüisme, rem, descensos	52
Vela (navegació, surf de vela)	58
ALTRES ESPORTS	98

(HA PRACTICAT ESPORTS A CASA O EN LOCALS: P2B (7))

P2B7 I quina o quines activitats que es fan a casa, locals o bars heu fet? (LLEGIU) (POSSIBLE RESPOSTA MÚLTIPLE)

Aeròbic, rítmica, expressió corp., <i>gym-jazz, steps, Pilates, etc.</i>	5
Bicicleta estàtica	13
Billar	15
Bitlles	6
Dansa	22
Dards	23
Escacs	24
Gimnàstica de manteniment a casa	33
loga	39
Petanca	50
Tennis de taula	56
ALTRES ESPORTS	98

P2.C	I amb quina freqüència practica actualment <<ESPORT ESMENTAT P2>>? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE) [PROGRAMACIÓ: REPETIU LA PREGUNTA PER A CADASCUN DELS CODIS ESMENTATS A LA P2A I P2B]	
	3 o més vegades per setmana.....	1
	1 o 2 vegades per setmana.....	2
	Amb menys freqüència.....	3
	Només per vacances.....	4
	ACTUALMENT JA NO PRACTICA AQUESTS ESPORTS.....	5
	PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT).....	6

BLOC DE PREGUNTES PER ALS I LES PRACTICANTS D'ESPORTS

[PROGRAMACIÓ: TOT AQUEST BLOC (DE LA P3 A LA P7) HA DE FER-SE PER A CADASCUN DELS ESPORTS ESMENTATS A LA P2A I P2B. L'ESPORT HA DE SORTIR EN CAPÇALERES]

P3	Parlem de <<ESPORT ESMENTAT P2>>. Durant els darrers dotze mesos, heu practicat aquest esport d'una forma...? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	Regular, durant tot l'any.....	1
	Regular, però només durant una època de l'any.....	2
	Esporádica o aïllada.....	3
	NS/NC.....	9
P4	I en concret, durant els darrers 12 mesos, amb quina freqüència heu practicat <<ESPORT ESMENTAT P2>>? (RESPOSTA SIMPLE)	
	DIARIAMENT (7 DIES PER SETMANA).....	1
	6 DIES PER SETMANA.....	2
	5 DIES PER SETMANA.....	3
	4 DIES PER SETMANA.....	4
	3 DIES PER SETMANA.....	5
	2 DIES PER SETMANA.....	6
	1 DIA PER SETMANA.....	7
	3 DIES AL MES.....	8
	2 DIES AL MES.....	9
	1 DIA AL MES.....	10
	MENOR FREQUÈNCIA.....	11
	NS/NC.....	12
P4B	(RESPOSTA SIMPLE) I, generalment, quan practica <<<ESPORT ESMENTAT P2>>, quant de temps (en minuts) hi dediqueu? (RESPOSTA SIMPLE) [ENTREVISTADOR/A: SI L'ENTREVISTAT/ADA HI DEDICA TOT EL DIA, HEU DE MARCAR EL CODI 999]	

				Minuts
--	--	--	--	--------

PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT).....1

[NOMÉS FEU AQUESTA PREGUNTA PER ALS ESPORTS NO IMPUTATS]

P5 El lloc utilitzat preferentment per practicar <<ESPORT ESMENTAT P2>> és... (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)

[IMPUTACIONS a P5]
 ACTIVITATS AERONÀUTIQUES (AMB MOTOR O SENSE) P2(3) P5 (7)
 ACTIVITATS SUBAQUÀTIQUES (BUSSEIG, PESCA SUBMARINA) P2(4) > P5 (7)
 BICICLETA DE MUNTANYA P2(14) P5 (7)
 CAÇA P2(17) P5 (7)
 CAMINAR (COM A EXERCICI FÍSIC) P2(18) P5 (7)
 CICLISME RECREATIU P2(20) P5 (7)
 CURSA A PEU (JÒGUING) P2(21) P5 (7)
 ESCALADA/ESPELEOLOGIA P2(25) P5 (7)
 ESPORTS D'AVENTURA P2(27) P5 (7)
 GIMNÀSTICA DE MANTENIMENT A CASA P2(33) P5 (6)
 MOTONÀUTICA, ESQUÍ NÀUTIC P2(42) P5 (7)
 MUNTANYISME/SENDERISME/EXCURSIONISME P2(43) P5 (7)
 PESCA P2(49) P5 (7)
 VELA (NAVEGACIÓ, SURF DE VELA) P2(58) P5 (7)
 FUTBOL PLATJA P2(61) P5 (7)
 HANDBOL PLATJA P2(62) P5 (7)
 VÒLEI PLATJA P2(63) P5 (7)]

Una instal·lació municipal o pública 1
 Un centre d'ensenyament 2
 Un club o associació esportiva 3
 Un centre esportiu privat (fitness).....4
 Una empresa privada (centre de treball empresa no esportiva) 5
 En un domicili (apartament, comunitari) 6
 En espais públics (càrners, placés, muntanyes, bars) 7
 En espais privats a l'aire lliure (pistes d'esquí, circuits de motos, etc.) 8
 NS/NC.....9

P5B El lloc on practiqueu generalment, <<ESPORT ESMENTAT P2>> està al vostre municipi de residència? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)

SI 1
 NO 2

[NO FEU AQUESTA PREGUNTA PER A ESPORTS P2 (13, 18, 20, 33, 34 i 46)]

P6 Teniu llicència federativa de <<ESPORT ESMENTAT P2>>? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)

SI 1
 NO 2
 En vaig tenir però ara no en tinc 3
 NS/NC.....4

P7 Fonamentalment, com fa <<ESPORT ESMENTAT P2>>? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)

Pel vostre compte 1
 Com a activitat del centre d'ensenyament o de treball en què està 2

	Com a activitat d'un club, associació, organització o federació	3
	ALTRES	4
	NS/NC	5
P8	(TOTS/TOTES)	
	Formeu o heu format part anteriorment d'un club o associació esportiva? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	SÍ	1
	NO	2
	PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT)	5
P9a	(FORMA ACTUALMENT PART D'UN CLUB O ASSOCIACIÓ: P8(1))	
	Podríeu dir-me si actualment sou membre de les següents associacions esportives? (LLEGIU-LES D'UNA EN UNA I CODIFIQUEU-LES) (RESPOSTA MÚLTIPLE)	
	Un club privat	1
	Gimnasos o similars	2
	Una instal·lació esportiva municipal	3
	Una associació esportiva privada	4
	CAP DE LES ANTERIORS	5
	PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT)	6
P9a2	(SOU MEMBRE: P9a (1) 4)	
	I en concret sou soci/sòcia o només esteu abonat/ada a aquest <RESPOSTA EN P9A>? (NO LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	(LLEGIU EN CAS DE DUBTE: És soci/sòcia si té accés a totes les instal·lacions i activitats, i és abonat/ada si té accés només a algunes instal·lacions o activitats.)	
	[PROGRAMACIÓ: REPETIU PER A TOTS ELS CODIS MARCATS EN P9A]	
	ÉS SOCI/SÒCIA	1
	ÉS ABONAT/ADA	2
	PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT)	3
P9b	(HAVIEU FORMAT PART D'UN CLUB O ASSOCIACIÓ: P8(1) & P9a (NO 1 o 2 o 3 o 4)	
	Podríeu dir-me si abans éreu membre, però ara no sou membre, de les següents associacions esportives? (LLEGIU-LES D'UNA EN UNA I CODIFIQUEU-LES) (RESPOSTA MÚLTIPLE)	
	Un club privat	1
	Gimnasos o similars	2
	Una instal·lació esportiva municipal	3
	Una associació esportiva privada	4
	CAP DE LES ANTERIORS	5
	NS/NC	6
P9B2	(ERA MEMBRE: P9B (1) 4)	
	I en concret éreu soci/sòcia o només estàveu abonat/ada a aquest <RESPOSTA EN P9A>? (NO LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	(LLEGIU EN CAS DE DUBTE: És soci/sòcia si té accés a totes les instal·lacions i activitats, i és abonat/ada si té accés només a algunes instal·lacions o activitats.)	
	[PROGRAMACIÓ: REPETIU PER A TOTS ELS CODIS MARCATS EN P9A]	
	ERA SOCI/SÒCIA	1
	ERA ABONAT/ADA	2
	PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT)	3

BLOC DE PREGUNTES PER A QUI PERTANY L'ACTUALITAT A UN CLUB O ASSOCIACIÓ

- P10 (FORMA ACTUALMENT PART D'UN CLUB O ASSOCIACIÓ: P8 (1))**
 Quins dels següents motius que us il·legiré ha estat important a l'hora de fer-vos membre d'algun club o associació esportiva? (LLEGIU) (RESPOSTA)

[FEU ROTACIÓ D'ÍTEMS]

T'ensenyen a practicar l'esport correctament conforma les tècniques i les normes "adequades"	1
Pots relacionar-te amb moltes persones	2
És la millor manera de fer l'esport amb regularitat	3
El meu pare o la meua mare en foren (o en formaven) part	4
Allà hi trobo els amics i/o amigues	5
M'agrada l'organització que hi ha al club	6
Em permet tenir accés a bones instal·lacions	7
Hi puc practicar amb serietat l'esport que m'interessa	8
ALTRES MOTIUS	9
PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT)	10

- P11 (ACTUALMENT FORMA PART D'UN CLUB O ASSOCIACIÓ: P8 (1))**
 Quin és el seu grau de participació al club o associació? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)

No participeu en les activitats o hi participeu poc	1
Participeu normalment en les activitats	2
Col·laboreu especialment organitzant activitats o prestant serveis	3
Sou dirigent del club o associació	4
NS/NC	5

BLOC DE PREGUNTES PER ALS QUI ABANS FORMAVEN PART D'UN CLUB O ASSOCIACIÓ

- P12 (HAVIA FORMAT PART D'UN CLUB O ASSOCIACIÓ: P8 (1) & P9B (1)|4)
 Quin o quins dels següents motius que us llegiré van fer que decidíeu abandonar el club o associació?
 (LLEGIU) (RESPOSTA MÚLTIPLE)

[FEU ROTACIÓ D'ÍTEMS]

No podia fer l'esport que m'agradava	1
Era massa car	2
Es perdia molt de temps.....	3
Les activitats no tenien interès per a mi.....	4
Em treia temps per als estudis	5
Em treia temps de feina	6
No m'agradaven els directius o directives.....	7
No m'agradaven els socis o sòcies.....	8
Valg canviar de lloc de residència.....	9
Per problemes de salut i/o edat.....	10
ALTRES MOTIUS.....	11
PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT).....	10

- P13 (MAI NO HA FORMAT PART D'UN CLUB O ASSOCIACIÓ: P8 (2)
 Us agradaria formar part d'un club o associació esportiva? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)

SI.....	1
NO.....	2
NS/NC.....	3

- P14 (NO LI AGRADARIA FORMAR PART D'UN CLUB O ASSOCIACIÓ ESPORTIVA: P13 (2)
 Per quin o quins motiu dels que us llegiré no us agradaria formar part d'un club o associació esportiva?
 (LLEGIU) (RESPOSTA MÚLTIPLE)

[FEU ROTACIÓ D'ÍTEMS]

No us agrada estar associat o associada	1
No ho considereu necessari.....	2
Us agrada la independència, fer esport pel vostre compte.....	3
Els que coneixeu són cars	4
No us convenen els que hi ha.....	5
Els horaris no són compatibles amb la vostra activitat.....	6
Els esports que us agraden no es poden practicar als clubs.....	7
No us agrada l'esport.....	8
Per l'edat	9
No us ho heu plantejat mai	10
ALTRES MOTIUS	11
PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT).....	12

P15	(PRACTICA ESPORTS: P1 (1) O P2B (1) 64) Participeu regularment en competicions esportives o simplement feu esport sense preocupar-vos de competir? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)
	Participeu en lligues o competicions esportives estatals 1
	Participeu en lligues o competicions locals o provincials 2
	Competiu amb amics i/o amigues per divertir-vos 3
	Feu esport sense preocupar-se de competir 4
	ALTRES MOTIUS 5
	NS/NC 6

BLOC DE PREGUNTES PER ALS I LES PRACTICANTS

P16	(PRACTICA ESPORTS: P1 (1) O P2B (1) 64) Per quin o quins motius dels que us llegiré practiqueu algun esport actualment? (LLEGIU) (RESPOSTA MÚLTIPLE) [FEU ROTACIÓ D'ÍTEMS]
	Per diversió 1
	Perquè us agrada 2
	Per passar el temps 3
	Per trobar els amics i/o amigues 4
	Per mantenir-se en forma o millorar la salut 5
	Per mantenir la línia (raons estètiques) 6
	Perquè us agrada competir 7
	Per fer carrera esportiva (professional) 8
	Perquè us obliguen a escola o per estudis 9
	Per recomanació mèdica 10
	Perquè està de moda 11
	Per evasió 12
	ALTRES MOTIUS 13
	NS/NC 14
P17	(PRACTICA ESPORTS: P1 (1) O P2B (1) 64) Quin o quins dels següents motius que us llegiré fan que no practiqueu més esport? (LLEGIU) (RESPOSTA MÚLTIPLE) [FEU ROTACIÓ D'ÍTEMS]
	No teniu instal·lacions esportives adequades 1
	No teniu instal·lacions esportives a prop 2
	Per lesions 3
	Per salut 4
	Per l'edat 5
	Us van enfadar amb l'entrenador o entrenadora 6
	Us van enfadar amb els directius o directives 7
	El pare i/o mare no us el deixava practicar 8
	No agrada al xicot o xicoteta 9
	Els estudis us exigien massa 10
	Sortiu del treball molt cansat/ada o molt tard 11
	Per mandra i desgana 12
	Va deixar d'agradar-vos fer l'esport 13
	No en veieu cap utilitat a l'esport 15
	No en veieu els beneficis 16

Els amics i/o amigues no fan esport.....	17
Falta de suport i estimul.....	18
Per manca de diners.....	19
Per manca de temps.....	20
ALTRES MOTIUS.....	21
NS/NC.....	22

BLOC DE PREGUNTES PER ALS I LES NO PRACTICANTS

P18	(NO PRACTICANTS: P1 (NO 1) & P2B (NO 1) 64)	
	De les raons que us llegend, digueu-me si us plau quina és la principal per la qual no practiqueu esport. (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	[FEU ROTACIÓ D'ÍTEMS]	
	No us agrada.....	1
	Per l'edat.....	2
	Per la salut.....	3
	No us el van ensenyar a l'escola.....	4
	No el veieu beneficiós.....	5
	No hi veieu cap utilitat.....	6
	No teniu temps.....	7
	No hi ha instal·lacions esportives a prop.....	8
	No hi ha instal·lacions esportives adequades.....	9
	Sortiu molt cansat/ada del treball o d'estudi.....	10
	Per mandra i desgana.....	11
	ALTRES RAONS.....	12
	NS/NC.....	99
P18B	(NO PRACTICANTS: P1 (NO 1) & P2B (NO 1) 64)	
	I la segona raó més important per la qual no practiqueu esport és... (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	[PROGRAMACIÓ: NO HA D'APAREIXER EL CODI MARCAT A P9A]	
	[FEU ROTACIÓ D'ÍTEMS]	
	No us agrada.....	1
	Per l'edat.....	2
	Per la salut.....	3
	No us el van ensenyar a l'escola.....	4
	No el veieu beneficiós.....	5
	No hi veieu cap utilitat.....	6
	No teniu temps.....	7
	No hi ha instal·lacions esportives a prop.....	8
	No hi ha instal·lacions esportives adequades.....	9
	Sortiu molt cansat/ada del treball o d'estudi.....	10
	Per mandra i desgana.....	11
	ALTRES RAONS.....	12
	NS/NC.....	99

- P19 (NO PRACTICANTS: P1 (NO 1) & P2B (NO 1||54)
Actualment no practiqueu cap esport. Ara bé, podeu dir-nos si abans n'havia practicat algun de forma regular?
- SI 1
NO 2
PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT)..... 3
- P20 (HAVIA PRACTICAT ESPORT ANTERIORMENT: P19 (1)
I a quina edat va abandonar la pràctica esportiva?
[PROGRAMACIÓ: AQUESTA DATA NO POT SER SUPERIOR A EDAT]
	Anys
- PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT).....-1
- P21 (HAVIA PRACTICAT ESPORT ANTERIORMENT: P19 (1)
Per quin o quins motius dels que us llegiré va abandonar la pràctica esportiva? (LLEGIU) (RESPOSTA MÚLTIPLE)
[FEU ROTACIÓ D'ÍTEMS]
- No teniu instal·lacions esportives adequades 1
No teniu instal·lacions esportives a prop..... 2
Per lesions..... 3
Per salut 4
Per l'edat 5
Us va enfadar amb l'entrenador o entrenadora..... 6
Us va enfadar amb els directius o directives 7
El pare i/o mare no us deixava 8
No agrada al xicot o xicoteta..... 9
Els estudis us exigien massa 10
Sortiu del treball molt cansat/ada o molt tard 12
Per mandra i desgana 13
Va deixar d'agradar-vos fer l'esport 14
No veu cap utilitat a l'esport 15
No hi veu els beneficis 16
Els amics i/o amigues no fan esport..... 17
Falta de suport i estimul 18
Per manca de diners 19
Per manca de temps 20
ALTRES MOTIUS 21
NS/NC 22
- P22 (HAVIA PRACTICAT ESPORT ANTERIORMENT: P19 (1)
Creu que tornareu a practicar esport? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)
- SI, amb seguretat..... 1
Probablement sí..... 2
Ara no ho sap 3
Probablement no 4
Segur que no 5
NS/ NC 6

X. DADES DE CLASSIFICACIÓ

DISPLAY: Per acabar us faré unes preguntes només a l'efecte de classificació:

C0.	El vostre pare i/o mare practiquen esport o en van practicar?	
	SI.....	1
	NO.....	2
	NS/NC.....	3
C1.	MUNICIPI DE RESIDÈNCIA: IMPUTEU PER TELÈFON	
C2.	DATA DE NAIXEMENT: IMPUTEU PER EDAT	
C3.	On vaau néixer? (NO LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	Catalunya.....	1
	Resta d'Espanya.....	2
	A la Unió Europea.....	2
	Altres països fora de la Unió Europea.....	4
	NS/ NC.....	5
C4.	Quin és el vostre nivell màxim de formació (estudis acabats)? (LLEGIU)	
	Sense estudis.....	1
	Estudis primaris no acabats.....	2
	ESO, EGB, FP-1, batxillerat elemental.....	3
	Batxillerat, BUP, FP-2, COU, mòduls professionals 2 i 3, batxillerat superior.....	4
	Estudis universitaris.....	5
	Altres estudis.....	6
	PASSEU PANTALLA EN BLANC (NOMÉS DESPRÉS D'HAVER INSISTIT).....	7
C5.	Quina és la vostra situació laboral actual? (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	Ocupat/ada.....	1
	Estudiant.....	2
	Tasques de la llar.....	3
	Jubilat/ada o pensionista.....	4
	Aturat/ada en busca de la primera feina.....	5
	Aturat/ada.....	6
	ALTRES.....	7
C6.	(SI ÉS OCUPAT/ADA: C5 (1))	
	Treballau... (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	Per compte propi.....	1
	Per compte d'altri.....	2
C7.	(SI TREBALLA PER COMPTE PRÒPI: C6 (1))	
	I en concret sou... (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	Professional liberal.....	1
	Empresari o empresària amb més de cinc treballadors/ores.....	2
	Empresari o empresària amb cinc treballadors/ores o més.....	2
	Autònom o autònoma.....	3

C11	(SI TREBALLA PER COMPTE D'ALTRI: C6 (2))	
	I en concret la seva professió és... (LLEGIU) (RESPOSTA SIMPLE)	
	Forces armades.....	1
	Personal directiu de les empreses i de les administracions públiques.....	2
	Tècnic/a i professional de suport.....	3
	Empleat/ada administratiu/iva.....	4
	Treballador/a de serveis de restauració, personals, protecció i venedors/es de comerços.....	5
	Treballador/a qualificat/ada en activitats agràries i pesqueres.....	6
	Arièsà/ana i treballador/a qualificat/ada de les indústries manufactureres, la construcció i la mineria (no operador/a d'instal·lacions i maquinària).....	7
	Operador/a d'instal·lacions i maquinària, i muntador/a.....	8
	Treballador/a no qualificat/ada.....	9
	NS/NC.....	10
C12	(TOTS/TOTES)	
	Sou una persona que teniu algun grau de discapacitat (física, psíquica o visual)?	
	SI.....	1
	NO.....	2

